

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WARSZAWSKIEGO

WARSZAWA, DNIA 3 GRUDNIA 1931 R.

T R E Ś Ć :

Poz.		Str.
142.	Spis ludności w dniu 9 grudnia 1931 r.	350
143.	Prace ministerjalnych instruktorów w szkołach średnich ogólnokształcących i zakładach kształcenia nauczycieli w roku szkolnym 1931/32.	351
144.	Centralne pracownie dydaktyczne przy Muzeum Oświaty i Wychowania w Warszawie.	353
145.	Czasopismo „Polonista”.	354
146.	Kwalifikacje zawodowe, wystarczające do ustalenia nauczycieli niektórych zakładów kształcenia nauczycieli.	355
147.	W sprawie stroju ćwiczebnego dla dziewcząt.	355
148.	Ustawa w sprawie wstrzymania posunięć do wyższych szczebli w grupach uposażenia.	356
149.	Komisje lekarskie dla funkcjonarjuszów państwowych.	357
150.	Ćwiczenia w jeździe zwykłej na łyżwach.	365
151.	Oplaty na rzecz bezrobotnych w rachunkach kosztów podróży służbowych.	368
152.	Plakaty propagandowe Polskiego Radja.	368
153.	Sprostowania.	369
154.	Ruch służbowy.	369
155.	Komunikaty.	378
156.	Konkursy na stanowiska w szkolnictwie.	380

D Z I A Ł N I E U R Z Ę D O W Y.

157.	Zasady czynności hospitacyjnych kierownika szkoły powszechnej, — opracowane pod. red. A. Litwina	381
158.	Szkoła a książka. — B. Jakubowski.	384
159.	Wydawnictwa nadesłane do biblioteki Kuratorjum.	388
160.	Ogłoszenia.	388

142.

SPIS LUDNOŚCI W DNIU 9 GRUDNIA 1931 R.

Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego
z dnia 16 listopada 1931 r. Nr. O.4217/31.

Do Panów Inspektorów Szkolnych, Dyrekcji szkół ogólnokształcących, szkół zawodowych, zakładów kształcenia nauczycieli i Ogółu Nauczycielstwa.

Nawiązując do okólników: 1) z dnia 13 października b. r. Nr. 176, którym Kuratorjum prosiło pp. Inspektorów, Dyrektorów szkół i Ogół Nauczycielstwa o współpracę z władzami, przeprowadzającymi spis ludności w dniu 9 grudnia b. r., i 2) z dnia 4 listopada b. r., Nr. 194, którym Kuratorjum upoważniło Dyrekcje szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli do udzielenia zezwolenia wybranej młodzieży klas VII i VIII oraz kursów IV i V na wzięcie czynnego udziału w spisie, Kuratorjum na podstawie rozporządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 7 listopada b. r. Nr. I. Pol. 8387/31 oznajmia i zarządza, co następuje:

Wobec odczuwanych przez władze spisowe potrzeb i w interesie rzetelnej służby obywatelskiej Kuratorjum ponownie zwraca się do ogółu nauczycielstwa szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli, szkół zawodowych i publicznych szkół powszechnych, by w zrozumieniu dorozbieżnej pracy dla Państwa d o b r o w o l n i e zgłaszało się do służby spisowej. Celem umożliwienia swobodnego i należytego wypełnienia tych obowiązków ze strony nauczycielstwa Kuratorjum upoważnia pp. Inspektorów, Dyrekcje i Kierownictwa wymienionych szkół do zawieszenia w dniach 7, 9 i 10 grudnia b. r. nauki w tych szkołach względnie klasach (kursach), których nauczyciele będą zatrudnieni jako komisarze spisowi. Również należy zwolnić od zajęć na czas od 7 do 10 grudnia włącznie klasy VII i VIII (ostatnie dwa kursy w seminarjach), jeśli Dyrekcje zezwolą większości uczniów wziąć czynny udział w akcji spisowej. Kuratorjum wszakże zaznacza, iż należy zwracać szczególnie baczną uwagę, aby uczniowie mający brać czynny udział w spisie ludności, posiadali wyrobienie i uświadomienie spisowe. Wogóle należy eliminować z pośród kandydatów na komisarzy spisowych te jednostki, których udział w akcji spisowej mógłby ujawnić na zeznaniach spisowych ludności szczególnie pod względem narodowościowym, językowym i wyznaniowym. Za ścisłą selekcję w tym względzie odpowiedzialność ponosi Kierownictwa.

Kuratorjum wreszcie zarządza, aby w drugiej połowie listopada jednogodzinna lekcja była poświęcona na zaznajomienie młodzieży w wyższych oddziałach szkół powszechnych oraz w szkołach ogólnokształcących, zawo-

dowych i zakładach kształcenia nauczycieli z celami i programem spisu. Wiadomości o spisie, przenikając przez młodzież, przyczynią się do należytego uświadomienia szerokich warstw ludności i wytworzenia stosunku zaufania do akcji spisowej.

Materiał, wyjaśniający zadania spisu w formie broszury p. t. „Co nam da drugi powszechny spis ludności”, będzie nauczycielstwu doręczony przez władze spisowe, to jest powiatowe władze administracji ogólnej, a w miastach: Warszawie, Białymstoku, Grodnie, Płocku, Żyrardowie, Łomży i Włocławku — miejscowe magistraty.

Kurator Okręgu Szkolnego
I. Pytlakowski.

143.

PRACE MINISTERJALNYCH INSTRUKTORÓW W SZKOŁACH ŚREDNICH
OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH I ZAKŁADACH KSZTAŁCENIA NAUCZYCIELI
W ROKU SZKOLNYM 1931/32.

Okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
z dnia 20 września 1931 r. Nr. II. 20496/31.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia, że pełnienie obowiązków ministerjalnych instruktorów w szkołach średnich ogólnokształcących i zakładach kształcenia nauczycieli powierzyło na rok 1931/32 w zakresie nauki:

1. r e l i g j i — Ks. E. Szwejnicowi,
2. j ę z. p o l s k i e g o — p. D-rowsi Władysławowi Szyszkowskiemu, p. Jadwidze Dańcewiczowej, oraz p. Juljuszowi Saloniemu,
3. f i l o l o g j i k l a s y c z n e j — p. Karolowi Dąbrowskiemu oraz p. RudolŃowi Szerękowskiemu,
4. j ę z. n o w o ż y t n y c h — p. Wandzie Dewitzowej oraz p. Halinie Nieniewskiej.
5. h i s t o r j i — p. dr. Halinie Mrozowskiej,
6. g e o g r a f j i — p. Gustawowi Wuttkememu oraz p. Michałowi Janiszewskiemu,
7. m a t e m a t y k i — p. Bronisławowi Bieleckiemu, p. Michałowi Dowgirdowi oraz p. Antoniemu Rusieckiemu.
8. f i z y k i — p. D-rowsi Bolesławowi Gaweckiemu, p. Józefowi Alichniewiczowi oraz p. Janowi Pniewskiemu.
9. c h e m j i — p. Janowi Harabaszewskiemu,
10. p r z y r o d o z n a w s t w a — p. Edwardowi Gemborkowi oraz p. Antoniemu Mączakowi,
11. p r o p e d e u t y k i f i l o z o f j i — p. D-rowsi Bolesławowi Gaweckiemu,

12. robót ręcznych — p. Marji Vogelsang, p. Franciszkowi Buczkowskiemu oraz p. Stanisławowi Gabrjelowi,

13. śpiewu i muzyki — p. Piotrowi Moossowi oraz p. Karolowi Hławiczce (tylko w zakład. kształc. naucz.).

14. seminarjów ochroniarskich — p. Helenie Czerwińskiej.

W sprawach związanych z organizacją pracy metodyczno-dydaktycznej w zakresie poszczególnych przedmiotów na terenie szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli udzielać będą pp. Instruktorzy i Informacyjni w gmachu Ministerstwa (Aleja Szucha 25 — II p. pokój Nr. 21) w następujących dniach i godzinach:

A: Każdego tygodnia

Ks. Szewic w soboty od godz. 10 — 11, P. J. Hirabaszewski w poniedz. od godz. 14 — 15
P. Dowgird w środy od godz. 14 — 15, P. Dr. Wł. Szyszkowski we wtorki od godz.
13 — 14, P. K. Hławiczka w środy od godz. 13 — 14

Dni	Godziny przyjęć od 1 do 5 i od 16 do 20 każdego miesiąca			
	8 — 9	9 — 10	10 — 11	11 — 12
1 i 16	Dąbrowski Szerękowski	Mrozowska	Dańcewiczowa	Mooss.
2 i 17	Dąbrowski Szerękowski		Saloni Dańcewiczowa	
3 i 18	Szerękowski Dąbrowski	Mrozowska Dewitzowa Nieniewska		Bielecki Mooss. Rusiecki
4 i 19			Saloni Dańcewiczowa	Gabrjel
5 i 20		Mrozowska	Gabrjel	Mooss.

Dni	Godziny przyjęć od 1 do 5 od 16 do 20 każdego miesiąca		
	12 — 13	13 — 14	14 — 15
1 i 16	Gemberek Mączak	Alichniewicz Gawecki Dewitzowa Nieniewska	Bielecki Rusiecki
2 i 17	Gabrjel	Wuttke Vogelsang Buczkowski	Wuttke Janiszewski
3 18	Gemberek Mączak	Gawecki Alichniewicz	Wuttke Janiszewski
4 i 19	Vogelsang Buczkowski	Gawecki Alichniewicz	Wuttke Janiszewski
5 i 20	Gemberek Mączak	Dewitzowa Nieniewska Buczkowski Vogelsang	Rusiecki Bielecki

Instruktorka p. Czerwińska udziela informacji w Seminarjum Ochroniarskim w Warszawie (ul. Nowy Świat 19), p. instr. Pniewski w Państw. Seminarjum żeńskim w Płocku.

Treść niniejszego okólnika zechcą Kuratorja podać do wiadomości Dyrektorom państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących oraz zakładów kształcenia nauczycieli.

Za dyrektora Departamentu

Dr. M. Mendys.

Naczelnik Wydziału.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego

Warszawa, dnia 9 października 1931 r. Nr. II. 12900/31).

OKÓLNİK Nr. 173.

Dyrekcjom szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli do wiadomości.

Kurator Okręgu Szkolnego

I. Pytlakowski.

144.

**CENTRALNE PRACOWNIE DYDAKTYCZNE PRZY MUZEUM OŚWIATY
I WYCHOWANIA W WARSZAWIE.**

Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego

z dnia 24 listopada 1931 r. Nr. O.4308/31.

Do Dyrekcji szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli.

Na podstawie pisma Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 14 listopada 1931 r. Nr. II. S. 22097/31 Kuratorjum podaje do wiadomości, co następuje:

Przy Muzeum Oświaty i Wychowania w Warszawie (ul. Hoża Nr. 88) uruchomione zostały p. n. Centralnych Pracowni Dydaktycznych następujące pracownie dydaktyczne:

1) pracownia języka polskiego, 2) pracownia języków nowożytnych obcych, (francuski, angielski, niemiecki), 3) pracownia filologii klasycznej, 4) pracownia historii, 5) pracownia geografji, 6) pracownia biologji, 7) pracownia chemji, 8) pracownia fizyki, 9) pracownia matematyki, 10) pracownia pracy ręcznej 11) pracownia wychowawcza.

Celem powyższych pracowni jest udzielanie zgłaszającym się osobom fachowych porad, wskazówek i objaśnień w zakresie dydaktyki danego przedmiotu, jak również pokaz ćwiczeń, przyrządów i pomocy naukowych oraz wzorowych urzędów szkolnych z uwzględnieniem dostosowania ich do odmiennych warunków pracy i pomieszczeń zainteresowanych zakładów.

Kierownikami poszczególnych pracowni są instruktorzy ministerjalni odnośnych przedmiotów, mianowicie: polonistycznej p. dr. Szyszkowski, filologii klasycznej — p. Dąbrowski, języków nowożytnych pp. Dewitzowa (germ. i angl.) i Nieniewska (franc.), historii — p. dr. Mrozowska, geografji —

p. Wuttke, biologii — p. Gemborek, chemii — p. Harabaszewski, fizyki — dr. Gawęcki, matematyki — p. Bielecki, pracy ręcznej — p. Buczkowski, pracowni zaś wychowawczej — p. wizyt. min. J. Michałowska. Nadto w pracowniach dyżurują stale specjaliści asystenci.

Pracownie wymienione pod 1, 2, 3, 4, 11 otwarte są codziennie (z wyjątkiem niedziel i świąt) od godz. 17 do 18 m. 30, natomiast w soboty — od godz. 13 min. 30 do godz. 15.

Pozostałe pracownie otwarte są codziennie (z wyjątkiem niedziel i świąt) od godz. 17 min. 30 do godz. 19, w soboty zaś — od godz. 14 do godz. 15 min. 30.

Ze względu na duże korzyści dla nauczycielstwa i szkół, jakie mogą być osiągnięte ze zwiedzania pracowni przez fachowe siły nauczycielskie i dyrektorów szkół, Kuratorjum zachęca gorąco dyrekcje i nauczycielstwo w Okręgu do pozostawania w kontakcie z Centralnymi Pracowniami Dydaktycznymi.

Kurator Okręgu Szkolnego
I. Pytlakowski.

145.

CZASOPISMO „P O L O N I S T A”.

Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego
z dnia 2 listopada 1931 r. Nr. 0.4034/31.

Do Dyrekcji szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli i szkół zawodowych.

Instytut Wydawniczy „Biblioteka Polska” w Warszawie rozpoczął w ubiegłym roku wydawnictwo „Polonisty”, dwumiesięcznika, poświęconego sprawom nauczania języka polskiego na wszystkich stopniach nauki szkolnej. Pismo to ma służyć licznym rzeszom nauczycielstwa w doniosłej sprawie dydaktyki języka ojczystego; zawiera również dział informacyjno-literacki, którego zadaniem jest informowanie nauczycieli o rozlicznych przejawach literacko-kulturalnego życia Polski. Dotychczas „Polonista” ma jeden rocznik, zawierający sześć zeszytów.

Ze względu na bogaty i pożyteczny materiał dla nauczycielstwa, znajdujący się na łamach „Polonisty”, Kuratorjum na zasadzie pisma Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 24 października 1931 r. Nr. II. S. 20836/31 poleca Dyrekcjom wszystkich państwowych szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli zaprenumerowanie tego wydawnictwa, a jednocześnie gorąco zachęca Dyrekcje wszystkich prywatnych szkół w Okręgu do zainteresowania się tem cennem czasopismem i do zaabonowania go.

Kurator Okręgu Szkolnego
I. Pytlakowski.

146.

R O Z P O R Z A D Z E N I E

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 17 września 1931 r.

w sprawie kwalifikacji zawodowych wystarczających dla ustalenia nauczycieli państwowych: Pedagogów, Kursów Nauczycielskich, Wyższych Kursów Nauczycielskich, Seminarjów Ochroniarskich, Instytutu Robót Ręcznych, Instytutu Nauczycielskiego oraz Instytutu Pedagogiki Specjalnej.

Na podstawie ostatniego ustępu art. 146 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 530), której tekst jednolity ogłoszony został w załączniku do rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i Ministra Rolnictwa z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462) zarządzam, co następuje:

§ 1. Kwalifikacjami zawodowymi, wystarczającymi dla ustalenia nauczycieli państwowych: Pedagogów, Kursów Nauczycielskich, Wyższych Kursów Nauczycielskich, Seminarjów Ochroniarskich, Instytutu Robót Ręcznych, Instytutu Nauczycielskiego oraz Instytutu Pedagogiki Specjalnej są kwalifikacje zawodowe do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych.

§ 2. W wyjątkowych wypadkach Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może uznać inne kwalifikacje, posiadane przez nauczyciela jednego z wymienionych w § 1 zakładów, z wyjątkiem państwowych Seminarjów Ochroniarskich i państwowych Kursów Nauczycielskich, za kwalifikacje, wystarczające do ustalenia, o ile nauczyciel ten posiada odpowiednie przygotowanie, uzdalniające go do nauczania w danej kategorii szkół, a praca jego w szkole zostanie uznana za wybitną.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. (Dz. U. R. P. z dn. 30 września 1931 r. Nr. 88, poz. 690).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

J. Jędrzejewicz.

147.

W SPRAWIE STROJU ĆWICZEBNEGO DLA DZIEWCZĄT.

Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego
z dnia 24 listopada 1931 r. Nr. 0.4311/31.

Do Dyrekcji szkół średnich ogólnokształcących, zawodowych i zakładów kształcenia nauczycieli.

W uzupełnieniu okólnika Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 10 stycznia 1928 r. Nr. O. H. Fiz. 28/28 w sprawie stroju

ćwiczebnego młodzieży szkolnej (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1 ex 28 poz. 22) Kuratorjum na zasadzie pisma tegoż Ministerstwa z dnia 17 listopada 1931 r. Nr. I. W. F. 8021/31 zezwala na wprowadzenie do szkół i oddziałów żeńskich w szkołach następujących zmian przepisowego ubrania ćwiczebnego dla dziewcząt pod warunkiem jednak zachowania jednolitości ubioru w całej klasie.

1. Białą koszulkę trykotową można zastąpić białą bluzeczką płócienną z krótkimi rękawami, okrywającymi pachy ćwiczącej. Bluzeczka powinna być sporządzona z polskiego płótna jedwabnego, długość jej od pasa w dół wynosić powinna 20 cm.; pas i lamowanie niebieskie.

2. Dopuszczalne są szarawarki koloru czarnego. Długość szarawarków 10 cm. ponad kolana, szerokość u dołu 40 cm., szarawarki lekko nadmarszczone, ściągnięte nad kolanami na gumę.

Kurator Okręgu Szkolnego

I. Pytlakowski.

148.

U S T A W A

z dnia 14 października 1931 r.

o zmianie niektórych postanowień ustawy o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska oraz ustawy o uposażeniu sędziów i prokuratorów.

Art. 1. Zawiesza się moc obowiązującą ustępu pierwszego art. 6 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924), mającego zastosowanie w myśl art. 6 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 134, poz. 1107) także do sędziów i prokuratorów, a dotyczącego automatycznego przechodzenia do wyższych szczebli w obrębie tej samej grupy uposażenia.

Art. 2. Termin, od którego zawieszono art. 1 postanowienia ustawy z dnia 9 października 1923 r. będą ponownie obowiązywały, ustali na wniosek Ministra Skarbu rozporządzenie Rady Ministrów.

Art. 3. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Prezesowi Rady Ministrów i Ministrowi Skarbu oraz właściwym ministrom.

Art. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 30 czerwca 1931 r., a w stosunku do funkcjonarjuszów przedsiębiorstw państwowych „Polskie Koleje Państwowe” i „Polska Poczta, Telegraf i Telefon” oraz w stosunku do członków zarządu i pracowników

związków komunalnych (rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 r. Dz. U. R. P. Nr. 118 poz. 1073) z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: **Ignacy Mościcki.**

Prezes Rady Ministrów: **A. Prystor.**

Minister Skarbu: **Jan Piłsudski.**

Minister Spraw Wewnętrznych: **Bronisław Pieracki.**

Minister Sprawiedliwości: **Czesław Michałowski.**

(Dz. U. R. P. z dnia 8 listopada 1931 r. Nr. 98 poz. 749).

149.

KOMISJE LEKARSKIE DLA FUNKCJONARJUSZÓW PAŃSTWOWYCH.

Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego
z dnia 19 listopada 1931 r. Nr. 0-4279/31.

Do Panów Inspektorów Szkolnych oraz Dyrekcji państwowych szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli i szkół zawodowych.

Kuratorjum podaje do wiadomości i stosowania wyciąg z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o ustanowieniu komisji lekarskich dla funkcjonarjuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 38 poz. 302) oraz z instrukcji Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12 maja 1931 r. w sprawie komisji lekarskich dla funkcjonarjuszów państwowych (Monitor Polski Nr. 116 poz. 173 z 1931 r.).

W związku z powyższym Kuratorjum zwraca uwagę na § 6 rozporządzenia Rady Ministrów, w myśl którego badanie funkcjonarjuszów państwowych przez komisje lekarskie zarządza Kuratorjum, i poleca, by Panowie Inspektorzy i Dyrekcje szkół, gdy zachodzi konieczność badania przez komisję lekarską funkcjonarjusza państwowego, przechodzącego w stan spoczynku, nadsyłały do Kuratorjum wnioski, udokumentowane ściśle według wymagań § 3 instrukcji Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12 maja 1931 r.

Kurator Okręgu Szkolnego

I. Pytlakowski.

W y c i ą g

z rozporządzenia Rady Ministrów o ustanowieniu komisji lekarskich dla funkcjonarjuszów państwowych z dnia 30 marca 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38 poz. 302).

Na podstawie art. 14 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. z 1924 r. Nr. 6, poz. 46) zarządza się, co następuje:

R o z d z i a ł I.

Postanowienia, dotyczące wyłącznie funkcjonarjuszów państwowych.

§ 1. Ustanawia się następujące komisje lekarskie dla funkcjonarjuszów państwowych:

a) komisje lekarskie I instancji przy urzędach wojewódzkich (Komisarjacie Rządu m. st. Warszawy) — dla wszystkich funkcjonarjuszów państwowych z wyjątkami, przewidzianymi w punkcie c);

b) komisje lekarskie II instancji przy urzędach wojewódzkich (Komisarjacie Rządu m. st. Warszawy) — dla wszystkich funkcjonarjuszów państwowych z wyjątkami, przewidzianymi w punkcie d);

c) komisję lekarską I instancji przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, która właściwą jest w stosunku do tych funkcjonarjuszów państwowych, co do których właściwa władza naczelna w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych uzna za wskazane poddanie ich zbadaniu tej komisji;

d) wyższą komisję lekarską przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, jako komisję II instancji dla orzeczeń komisji wymienionej pod c).

§ 2. Skład komisyj lekarskich jest następujący:

a) komisyj przy urzędach wojewódzkich (Komisarjacie Rządu m. st. Warszawy) zarówno I jak i II instancji: przewodniczący — lekarz urzędowy, powołany przez Ministra Spraw Wewnętrznych na wniosek wojewody (Komisarza Rządu m. st. Warszawy) i członkowie — dwóch lekarzy, pozostających w służbie państwowej lub komunalnej, wyznaczonych przez wojewodę (Komisarza Rządu m. st. Warszawy);

b) komisji przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych: przewodniczący lekarz urzędowy, powołany przez Ministra Spraw Wewnętrznych i członkowie — dwóch lekarzy, pozostających w służbie państwowej lub komunalnej, wyznaczonych przez Ministra Spraw Wewnętrznych;

c) co do składu wyższej komisji lekarskiej przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych ma zastosowanie przepis punktu b) niniejszego paragrafu.

W badaniu funkcjonarjusza przez komisję lekarską II instancji nie może brać udziału lekarz, który uczestniczył w badaniu tego funkcjonarjusza przez komisję lekarską I instancji.

Przy powoływaniu przewodniczących komisyj lekarskich Minister Spraw Wewnętrznych powołuje równocześnie ich zastępców.

§ 3. W przypadkach, kiedy zachodzi rzeczywista potrzeba uzupełniających badań specjalnych, przewodniczący komisji lekarskiej może skierować badanego do odpowiedniego specjalisty, zakładu leczniczego, lub dajagnostycznego. W przypadkach tych komisja wydaje orzeczenia dopiero po otrzymaniu wyniku tych badań.

§ 4. Komisje lekarskie I instancji przeprowadzają badania i orzekają:

a) o utracie zdolności do służby w przypadkach, przewidzianych w p. 1 i 2 art. 9 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych;

b) o stopniu utraty zdolności zarobkowej w przypadkach przewidzianych w art. 11 i 12 wymienionej ustawy;

c) o związku przyczynowym choroby (kalectwa) ze służbą państwową, w szczególności, czy choroba (kalectwo) powstała z przyczyn, wskazanych w p. 1 i 2 art. 9 powyższej ustawy, oraz o winie własnej funkcjonarjusza;

d) o potrzebie umieszczenia emeryta w zakładzie dla umysłowo chorych w myśl art. 42 wymienionej ustawy;

e) o zdolności do służby i stopniu utraty zdolności do pracy zarobkowej funkcjonarjusza pozostającego w stanie spoczynku w przypadkach, określonych w art. 39 powyższej ustawy;

f) o zdolności do służby w przypadkach określonych w art. 28. p. a) i 29 p. b) wymienionej ustawy.

§ 5. Do kompetencji komisyj lekarskich II instancji należy ponowne badanie i orzekanie:

a) w przypadkach wymienionych w art. 31 ust. 2 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych;

b) w przypadkach wymienionych w § 4 p. a) do f) niniejszego rozporządzenia, jeżeli zdania członków komisyj lekarskich I instancji są podzielone;

c) w przypadkach wymienionych w § 4 p. d) i e) niniejszego rozporządzenia jeśli domaga się tego funkcjonarjusza; odrębne odwołanie wraz z wnioskiem o przedstawienie do zbadania komisji lekarskiej II instancji winien funkcjonarjusz wnieść w ciągu 14 dni od daty doręczenia mu orzeczenia komisji lekarskiej I instancji do tej władzy, która zarządziła badanie.

§ 6. Badanie przez komisję lekarską funkcjonarjusza zarządza władza właściwa do przeniesienia funkcjonarjusza w stan spoczynku.

Badanie funkcjonarjusza pozostającego w stanie spoczynku zarządza władza, która go przeniosła w stan spoczynku.

§ 7. Orzeczenia komisyj lekarskich są wystawiane według wzoru, oraz na zasadzie tabeli stanów chorobowych, ustalonych przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

Orzeczenie podpisują wszyscy członkowie komisji lekarskiej. Odrębne zdanie jednego z członków komisji lekarskiej winno być zanotowane na orzeczeniu i stwierdzone jego podpisem.

§ 8. Orzeczenie komisji lekarskiej zostaje przesłane władzy, która zarządziła badanie funkcjonariusza i stanowi podstawę do jej decyzji. Funkcjonariusz otrzymuje odpis orzeczenia komisji.

§ 9. Komisje lekarskie zwoływane są przez władze przy których istnieją — w miejscach i terminach zależnie od potrzeby. Tryb postępowania komisji lekarskich ustali Minister Spraw Wewnętrznych.

§ 10. O zdolności do służby państwowej, względnie o trwałej utracie zdolności do tej służby komisje lekarskie orzekają na podstawie tabeli stanów chorobowych, ujmującej cierpienia według różnego stopnia ich nasilenia.

§ 11. O stopniu utraty zdolności do pracy zarobkowej komisje lekarskie orzekają na podstawie skali przewidzianej w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

Stwierdzenie czasu powstania, związku przyczynowego choroby (kalectwa) ze służbą państwową, oraz winy własnej funkcjonariusza winna komisja lekarska opierać na aktach przeprowadzonych dochodzeń. Akta te powinny być dostarczone komisji.

§ 12. W razie niemożności stawienia się funkcjonariusza do komisji lekarskiej z powodu obłożnej choroby, stwierdzonej świadectwem lekarza urzędowego, władza, przy której istnieje komisja rostrzyga, czy badanie ma być odłożone do innego terminu, czy też komisja lekarska ma udać się na miejsce pobytu funkcjonariusza.

§ 13. Członkom komisji lekarskiej, nie będącym funkcjonariuszami państwowymi, przyznaje się diety w takiej wysokości, jak funkcjonariuszom państwowym VI st. st., o ile zaś nie mieszkają w miejscu urzędowania komisji — przyznaje się im ponadto zwrot kosztów podróży z miejsca zamieszkania do miejsca urzędowania komisji i zpowrotem, na zasadzie przepisów w sprawie diet i kosztów podróży funkcjonariuszów państwowych — z wyjątkiem zwrotu kosztów przewozu bagażów podróжных, oraz wydatków na tragarzy.

W przypadkach wyjątkowych specjalistom o wyższych kwalifikacjach fachowo-naukowych według uznania wojewody (Komisarza Rządu m. st. Warszawy) względnie Ministra Spraw Wewnętrznych, mogą być wypłacane diety i koszty w wysokości jak funkcjonariuszom państwowym V lub IV st. st.

Wydatki połączone z badaniem funkcjonariuszów państwowych obciążają zarząd Ministerstwa Skarbu.

§ 27. Rozporządzenie niniejsze wychodzi w życie z dniem 1 maja 1931 r.

Równocześnie tracą moc obowiązującą rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 355), z dnia 19 lutego 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 160) i z dnia 29 sierpnia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 725).

W y c i ą g

z instrukcji Ministra Spraw Wewnętrznych z 12 maja 1931 r. w sprawie komisji lekarskich dla funkcjonariuszów państwowych (Monitor Polski Nr. 116 z 21 maja 1931 r.).

Na podstawie § 7 i 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o ustanowieniu komisji lekarskich dla funkcjonariuszów państwowych oraz wojskowo-lekarskich dla zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 302) zarządzam, co następuje:

Właściwość komisji.

§ 1. Badanie funkcjonariusza zasadniczo odbywa się w komisji lekarskiej przy tym urzędzie wojewódzkim, na terenie którego pełni on służbę

Badanie funkcjonariusza w stanie spoczynku odbywa się w komisji właściwej ze względu na jego miejsce zamieszkania.

Terminy urzędowania komisji.

§ 2. Komisje lekarskie przy urzędach wojewódzkich (Komisarjacie Rządu m. st. Warszawy) urzędują w terminach, wyznaczonych przez wojewodę (Komisarza Rządu) zaś komisje lekarskie przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych — w terminach wyznaczonych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Dokumenty podlegających badaniu w komisjach lekarskich.

§ 3. Komisje lekarskie otrzymują od władz zarządzających przeprowadzenie badania wyjaśnienie, w jakim celu ma być przeprowadzone badanie, tudzież czy, oprócz niezdolności do służby, ma być przeprowadzone również ustalenie stopnia utraty zdolności do pracy zarobkowej i ewentualnie inne okoliczności, mające w myśl ustawy o uposażeniu emerytalnym znaczenie przy ustaleniu praw emerytalnych; a ponadto otrzymują:

- a) kartę ewidencyjną badanego;
- b) umotywowaną opinię właściwego przełożonego o służbowej przydatności funkcjonariusza na zajmowanym stanowisku;
- c) spostrzeżenia co do uchyleń od normalnego postępowania życiowego;
- d) opis warunków pracy badanego, mogących mieć wpływ na stan jego zdrowia;

e) akta dochodzeń co do tych okoliczności, w których powstało cierpienie (kalectwo), wreszcie opinie właściwego przełożonego co do tychże okoliczności;

f) wszelkie posiadane przez władzę zaświadczenia lekarzy urzędowych przebytych przez funkcjonariusza chorobach, oraz

g) świadectwa o stanie zdrowia funkcjonariusza przy przyjęciu na służbę.

Przygotowanie spraw dla komisji i warunków, niezbędnych dla pracy komisji.

§ 4. Całkowite przygotowanie spraw dla komisji, oraz wszystkiego tego, co komisji jest i może być potrzebne dla wykonywania przez nią obowiązków, należy do sekretarza komisji, wyznaczonego w tym celu przez Wojewodę (Komisarza Rządu), względnie Ministra Spraw Wewnętrznych.

Personel pomocniczy dla komisji lekarskiej i odpowiednie pomieszczenie na czas urzędowania komisji, oraz potrzebne przyrządy, niezbędne do czynności komisji lekarskiej, przydziela władzą, przy której urzęduje komisja.

Obowiązki przewodniczącego komisji lekarskiej.

§ 5. Przewodniczący komisji ustala kolejność badania przybyłych na komisję lekarską funkcjonariuszów, stwierdza ich tożsamość, kieruje tokiem badania w komisji, sprawdza zgodność podawanych przez badanego okoliczności, dotyczących powstania i przebiegu cierpienia (kalectwa), z danymi, znajdującymi się w dokumentach, dołączonych do akt, i czuwa, by orzeczenie komisji było wystawione zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Badanie w komisjach lekarskich.

§ 6. Badanie funkcjonariusza w komisjach lekarskich przeprowadzają wszyscy wchodzący w skład komisji lekarze.

Przy badaniu należy zwracać uwagę przede wszystkim na objawy przedmiotowe cierpienia, a o ile objawy, stwierdzone przez lekarzy komisji, są niedostateczne dla rozpoznania cierpienia (kalectwa) i wydania orzeczenia, przewodniczący może skierować funkcjonariusza do lekarza specjalisty, względnie do specjalnego zakładu, wskazanych przez wojewodę (Komisarza Rządu), względnie, jeśli chodzi o Komisję przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych — przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Wynik uzyskanych badań komisja bierze pod rozwagę przy wystawianiu orzeczenia.

Orzeczenie lekarskie i sposób jego sporządzania.

§ 7. Orzeczenie lekarskie komisja wystawia według wzoru, podanego w załączniku Nr. 2 do niniejszej instrukcji.

Przy określaniu cierpień oraz zdolności do służby państwowej komisje lekarskie posługują się tabelą stanów chorobowych, wydaną przez Ministra Spraw Wewnętrznych (okólnik Nr. 828 z dnia 15 maja 1931 r.).

W punkcie 1 orzeczenia należy wymienić wszystkie stany chorobowe, stwierdzone u badanego (podstawowe i inne) **z oznaczeniem głównych objawów** według określeń, podanych w poszczególnych paragrafach „tabeli”.

W punkcie 2 komisja orzeka o stanie zdolności badanego do służby państwowej według podanych we wzorze orzeczenia określeń:

a) określenie „**zdolny do służby**” stosuje się przy stwierdzeniu cierpień, wymienionych w rubrykach: „kat. A” lub „kat. A¹” tabeli, o ile cierpienia z rubryki „kat. A¹”, w zależności od zajmowanego stanowiska (rodzaju służby), nie są przeszkodą do pełnienia służby;

b) określenie „**nie zdolny do służby na zajmowanym stanowisku**” stosuje się przy stwierdzeniu cierpień, wymienionych w rubryce „kat. A¹” tabeli, o ile dane cierpienia, w zależności od zajmowanego stanowiska (rodzaju pracy), są przeszkodą do pełnienia służby;

c) określenie „**niezdolność do służby jest trwała**” stosuje się przy stwierdzeniu cierpień, wymienionych w rubryce „kat. B” tabeli, a nadto w poszczególnych przypadkach cierpień wymienionych w rubryce „kat. A¹”, zależnie od rodzaju i nasilenia ich oraz stanu ogólnego badanego, o ile czynią go niezdolnym do służby na zajmowanym stanowisku;

d) określenie: „**Niezdolność do służby jest czasowa na okres**” stosuje się przy stwierdzeniu cierpień, rokujących poprawę i niepodpadających pod „kat. B”.

Orzekając o zdolności względnie niezdolności do służby, należy odpowiednio określić uzupełnić podaniem kategorii i paragrafów tabeli, wymienających wszystkie stwierdzone u badanego cierpienia.

W punkcie 3 komisja wydaje swą opinię o czasie powstania cierpienia, o winie badanego w powstaniu cierpienia, oraz o związku przyczynowym cierpienia ze służbą państwową, na podstawie załączonych do aktów świadectw i dowodów.

W punkcie 4 komisja ustala wysokość ogólnego procentu utraty zdolności zarobkowej na podstawie „skali wysokości utraty zdolności do pracy zarobkowej”, podanej w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 302). Podane w tej skali normy utraty zdolności zarobkowej o pewnej rozpiętości (np. od 30% do 100%) należy traktować w ten sposób, że najwyższą normę utraty zdolności zarobkowej należy stosować tylko do najwyższego stopnia nasilenia odnośnego cierpienia i właściwych mu objawów, uwzględniając przytem stan ogólny badanego.

Jeżeli utrata zdolności zarobkowej jest następstwem kilku cierpień, przy obliczaniu obowiązują następujące zasady:

Najpierw oznacza się procent utraty zdolności zarobkowej, jaki jest następstwem cierpienia, powodującego utratę tę w stopniu najwyższym, następnie oznacza się procent utraty zdolności zarobkowej, jaki jest następstwem cierpienia, powodującego utratę tę bezpośrednio w mniejszym stopniu, dalej procent utraty zdolności zarobkowej, jaki jest następstwem cierpienia, powodującego utratę w stopniu jeszcze niższym i t. d.

Jeżeli pierwsze cierpienie powoduje więcej, niż 20% utraty zdolności zarobkowej, procent utraty zdolności zarobkowej, spowodowanej każdym z następnych cierpień, oznacza się w ten sposób, że do liczby procentu, podanego dla tego cierpienia według „skali”, dolicza się dla drugiego cierpienia 5, trzeciego 10, czwartego 15 i t. d.

Rzeczywisty procent utraty zdolności zarobkowej, spowodowanej każdym następnym cierpieniem, oblicza się od reszty procentu zdolności zarobkowej, pozostającej po odliczeniu procentu utraty zdolności zarobkowej, spowodowanej każdym poprzednim cierpieniem, np. pierwsze cierpienie spowodowało 70% utraty zdolności zarobkowej, pozostała zdolność zarobkowa wynosi 30%. Drugie cierpienie powoduje 40% utraty zdolności zarobkowej, po dodaniu 5 równa się 45%, zatem rzeczywisty stopień utraty zdolności zarobkowej spowodowany drugim cierpieniem wynosi 45% od 30, t. j. 13,5%.

Ogólną wysokość procentu utraty zdolności zarobkowej, spowodowanej wszystkimi cierpieniami, otrzymuje się przez dodanie do procentu utraty zdolności zarobkowej, spowodowanej pierwszym cierpieniem (według skali), rzeczywistej wysokości procentu utraty zdolności zarobkowej dla każdego z następnych cierpień. W przykładzie powyższym wyniesie ona $70 + 13,5$ równa się 83,5 Ułamek poniżej 0,5 odrzuca się, powyżej 0,5 zaokrągla się, dodając 1,0. Wzór obliczenia wysokości ogólnej utraty procentu zdolności zarobkowej dla kilku cierpień podaje załącznik Nr. 3.

Orzekając o wysokości utraty zdolności zarobkowej, komisja lekarska stwierdza, czy utrata zdolności zarobkowej w oznaczonej, wysokości jest trwałą, czy też czasową.

W punkcie 5, orzekając o wysokości utraty zdolności zarobkowej dla celów przewidzianych w art. 12 ust. 1) ustawy o zaopatrzeniu emerytalnem, komisja, o ile stwierdza, że cierpienie istniało uprzednio, a obecnie z przyczyn, wymienionych w punkcie 2 art. 9 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnem, uległo pogorszeniu, ustala utratę zdolności zarobkowej tylko w takim stopniu, w jakim nastąpiło pogorszenie stanu zdrowia.

W punkcie 7 komisja orzeka o potrzebie umieszczenia emerytowanego funkcjonariusza w zakładzie dla umysłowo-chorych i wypełnia wówczas oprócz punktu 7 tylko punkt 1 orzeczenia.

Badanie w komisjach w drugiej instancji.

§ 9. Wszystkie wyżej wymienione przepisy mają zastosowanie również w postępowaniu komisji lekarskich II instancji.

W piśmie władzy, skierowującej funkcjonariusza do komisji II instancji powinien być podany powód zarządzenia ponownego badania.

150.

ĆWICZENIA W JEŹDZIE ZWYKŁEJ NA ŁYŻWACH.

Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego

z dnia 23 listopada 1931 r. Nr. 0. 1268/31.

Do Panów Inspektorów Szkolnych i Dyrekcji szkół średnich ogólnokształcących, zawodowych i zakładów kształcenia nauczycieli.

Ze względu na zbliżający się sezon zimowy Kuratorjum podaje niżej opracowane przez Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego i Przystosowania Wojskowego ćwiczenia w jeździe zwykłej na łyżwach celem ułatwienia nauczycielom ćwiczeń cielesnych organizacji prac sportowych w zimie.

Kurator Okręgu Szkolnego
I. Pytlakowski

Załączn. do okólnika

Nr. O. 1268/31.

Ćwiczenia wstępne. Jazda wprzód.

Ć w i c z e n i e I. Stań na lodzie obiema nogami, prawą nogę wysuń wprzód (na długość „pół własnej stopy”), stopę prawą zwróć nieco na zewnątrz tak, iżby z lewą stopą tworzyła kąt 45° , następnie przenieś ciężar ciała na prawą nogę, pochyl się lekko wprzód i wysuń podobnie lewą stopę wprzód, przed prawą z zachowaniem kąta 45° ; skoroś to uczynił, przenieś ciężar ciała na lewą nogę, prawą zaś wysuń wprzód z zachowaniem kąta 45° , i t. d. postępuj bez przerwy i coraz śmielej.

W ten sposób z pochodu przechodzimy zwolna do ślizgania się przycmem dużych kroków, inaczej nie zdołamy przenosić ciężaru ciała z nogi na nogę dużych kroków, inaczej nie zdołamy przenosić ciężaru ciała z nogi na nogę i wyjdziemy z równowagi. Po nabraniu pewności w tem ćwiczeniu przystępujemy do ćwiczenia II.

Ć w i c z e n i e II. Wysuń nogę wprzód, przenieś na nią ciężar ciała i ugnij ją w kolanie, a drugą nogą pozostającą w tyle, odepchnij się od lodu (wewnętrznym kantem łyżwy) i suń się na jednej nodze wprzód, uważaj jednak przytem, abyś nóg zbytnio nie rozkraczał i mógł potem przenieść nogę,

pozostającą w tyle, przed nogę wysuniętą wprzód celem wykonania takiego samego ćwiczenia w drugą stronę.

Początkowo ćwiczenie to należy wykonywać z całą ostrożnością, a więc z umiarkowanym zastosowaniem siły przy odbijaniu, a to nie tylko z uwagi na łatwość upadku, ile raczej z uwagi na wyrobienie równowagi. W miarę wprawy odbicie nogi tylnej będzie silniejsze, kroki większe i niebawem dojdziemy do tego, że każdy nasz krok będzie pewny, ostry i bez skrobania.

Przy ćwiczeniach tych nie należy nigdy żądać pomocy, albowiem pomoc opóźnia wprawę.

Skręt wprzód w lewo (prawo).

Ć w i c z e n i e III. Rozpędź się kilkoma krokami, złącz potem obie nogi tak, ażeby stopy były równoległe, nagnij lekko tułów w bok w stronę lewą (prawą), a zboczysz (czyli zrobisz łuk) w stronę, w którą się nagiąłeś.

Jazda wkoło (bez i z przestępowaniem z przodu).

Ć w i c z e n i e IV. Odbijaj się bezustannie jedną nogą, przyczem nagnij tułów nieco w bok na nogę bierną, t. j. na tę, która trwale spoczywa na lodzie a będziesz jeździł wkoło.

Ć w i c z e n i e V. Zamiast trwałego spoczywania na jednej nodze, odbijaj się wprawdzie jedną nogą, np. lewą, ale natychmiast po odbiciu przystaw nogę (lewą) obok nogi biernej (prawej), a bierną (prawą) zaraz postaw przed przystawioną (lewą), odbij się znów poprzednią nogą i t. d., a będziesz jeździł wkoło w przerwanych krokach.

Ć w i c z e n i e VI. Powtórz ćwiczenie V, zamiast jednak przystawiania nogi odbijającej, np. lewej postaw ją przed nogą bierną (prawą), czyli przystaw ją wprzód, przyczem staraj się dość silnie nogi skrzyżować, a będziesz jeździł wkoło z przestępowaniem z przodu. Ćwiczenie to jest wstępem do t. zw. holendrowania, czyli jazdy łukowej względnie „łuków”.

Wszystkie ćwiczenia w kole należy ćwiczyć w obie strony.

Jazda wstecz.

Ć w i c z e n i e VII. Ślizganie się wstecz nie jest ani pochodem, ani biegiem, lecz specjalnem ćwiczeniem gimnastycznym nóg, które umożliwia posuwanie się wstecz. Stań na lodzie obiema nogami równo, trzymając stopy równoległe, następnie wysuń prawą nogę wprzód, przyczem piętę tej nogi zwróć na zewnątrz, odbij się teraz prawą nogą (wewnętrznym kantem łyżwy) tak, iżbyś wykonał na lewej nodze posunięcie wstecz, a podczas tego posunięcia zakreśl prawą nogą (kantem wewnętrznym łyżwy) mały łuk nazewną, równający się połowie koła (bez odrywania łyżwy od lodu) i to tak,

izby prawa noga znalazła się przy ukończeniu półkola za nogą lewą, czyli, żeby lewa noga pozostała wprzód; teraz wykonaj taki sam ruch (łuk) lewą nogą, i postępuj tak dalej, a będziesz jechał wstecz.

Skręt wstecz w lewo (w prawo).

Ć w i c z e n i e VIII. Skoro rozpędzisz się w jeździe wstecz, złącz obie nogi, stopy ustaw równoległe, nagnij tułów w bok, a zboczysz w tę stronę, w którą się nagiąłeś.

Jazda wkoło wstecz (bez i z przestępowaniem).

Ć w i c z e n i e IX. Ćwiczenie to wykonywujemy podobnie, jak jazdę w kole wprzód, a mianowicie: albo bez przerywania kroku czyli, że jedną nogą odbijamy się nieustannie, drugą zaś ślizgamy się, nie odrywając jej od lodu jak przy ćwiczeniu IV, albo z przerywaniem kroku, jak przy ćwiczeniu V, albo z przestępowaniem. Ten ostatni sposób możemy wykonać trojako: albo z przestępowaniem z przodu, albo z przestępowaniem w tyle, albo z przestępowaniem przemiennem, t. zn. raz z przodu, raz w tyle. Pierwszy sposób zwie się jazdą wstecz z przestępowaniem w przodzie, drugi — jazdą wstecz z przestępowaniem w tyle, a trzeci jazdą wstecz z przestępowaniem przemiennem.

Obroty podczas jazdy.

Obót wstecz robimy podczas jazdy wprzód, obrót wprzód robimy podczas jazdy wstecz.

Ć w i c z e n i e X. Obrót wstecz wykonywujemy w następujący sposób: odbiwszy się lewą nogą, robimy na prawej nodze pół obrotu w lewo w tył, przyczem lekko się naginamy w lewo i szybko lewą nogę, która pozostała w tyle, przystawiamy do prawej. Z początku obrót ten próbujemy na miejscu, później w wolnej jeździe, w końcu w jeździe rychlejszej, co umożliwi nam wyuczenie się szybszej jazdy wstecz.

Ć w i c z e n i e XI. Obrót wprzód jest znacznie łatwiejszy od poprzedniego. W czasie jazdy wstecz, gdy prawa stopa znajduje się przed lewą w pozycji (palce do środka), przenosimy ciężar ciała na prawą nogę, lewą zaś zwolnioną z ciężaru ciała, szybko obracamy w lewo w tył, odbijamy prawą i jedziemy wprzód.

Hamowanie podczas jazdy.

Ć w i c z e n i e XII. Podczas jazdy wprzód robimy $\frac{1}{4}$ obrotu w lewo (prawo), prawą (lewą) nogę wysuwamy w kierunku ruchu, lewą nogę uginamy w kolanie i hamujemy wewnętrznym kantem łyżwy, wysuniętej nogi; albo robimy pół obrotu w lewo (prawo) i hamujemy, wysuwając prawą (lewą) nogę wstecz.

Ćwiczenie XIII. Podczas biegu wstecz robimy również $\frac{1}{4}$ obrotu w lewo (prawo), prawą (lewą) nogę wysuwamy w kierunku ruchu, uginamy nogę przeciwną i hamujemy wewnętrznym kantem łyżwy wysuniętej nogi. Możemy także hamować w ten sposób, że obiema nogami równocześnie opisujemy łuki na zewnątrz, które kończymy złączeniem pięt z silnym zwróceniem palców stóp na zewnątrz i mocnym pochyleniem ciała wpród.

151.

**OPŁATY NA RZECZ BEZROBOTNYCH W RACHUNKACH KOSZTÓW
PODRÓŻY SŁUŻBOWYCH.**

Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego
z dnia 23 listopada 1931 r. Nr. O. R. 4247/31.

Do Panów Inspektorów Szkolnych, Dyrekcji państwowych szkół
średnich ogólnokształcących, zawodowych i zakładów kształ-
cenia nauczycieli.

Na podstawie okólnika Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 9 listopada r. b. Nr. I. R. 10579/31 Kuratorjum zawiadamia, iż Ministerstwo Skarbu psmem Nr. D. III. 2455/1/31 z dnia 26 października 1931 r. zawiadomiło, że nie podnosi zastrzeżeń przeciw zwracaniu ceny biletu kolejowego łącznie z opłatą pobraną przez kasy kolejowe na rzecz bezrobotnych. Opłaty te bowiem są przymusowe (nie dobrowolne) i jako takie stanowią zwiększenie ceny biletu kolejowego, podlegającej zwrotowi.

Kurator Okręgu Szkolnego
I. Pytlakowski.

152.

PLAKATY PROPAGANDOWE POLSKIEGO RADJA.

Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego
z dnia 7 listopada 1931 r. Nr. O. 4134/31.

Do Panów Inspektorów Szkolnych, Dyrekcji Szkół Średnich
ogólnokształcących, zawodowych oraz zakładów kształ-
cenia nauczycieli.

Kuratorjum zawiadamia, iż Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pismem z dnia 22 października 1931 r. Nr. II. O. P. 21351/31 zezwoliło na wywieszenie plakatów propagandowych Polskiego Radja w biurach i lokalach szkolnych w miejscach przeznaczonych na ogłoszenia.

Kurator Okręgu Szkolnego
I. Pytlakowski.

153.

SPROSTOWANIA.

1) W Dzienniku Urzędowym Nr. 6. na str. 172 w okólniku o schemacie preliminarza budżetowego na okres 1931/32 nie wydrukowano w pewnej liczbie egzemplarzy wskutek wadliwego działania maszyny drukarskiej numeracji rozdziałów budżetu Inspektorów Szkolnych i Wydatków ogólnych; powinno być: „Dz. I rozdz. III Nadzór Szkolny (Inspektoraty Szkolne)” i „Dz. III rozdz. I. Wydatki ogólne”.

2) W Dzienniku Urzędowym Nr. 9

a) na str. 253 w wierszu 16 od dołu należy dodać po słowie „może” wyraz „czynić”,

b) na str. 295 w wierszu 6 od góry powinno być: „z dniem 31 lipca 1931 r.” zamiast „z dniem 7 stycznia 1931 r.”.

c) na str. 295 w wierszu 13 od góry powinno być: „Żelewska” zamiast „Żelowska”,

d) na str. 300 w wierszu 21 od góry powinno być: „Danysz-Fleszarowa” zamiast „Dandysz-Fleszarowa”.

3) W Dzienniku Urzędowym Nr. 10. na str. 330 skreśla się pierwsze dwa wiersze od góry (od słów: „Jadwiga Wołowska do słów Nr. II. 12600/31)”.

154.

RUCH SŁUŻBOWY.

Inspektoraty Szkolne.

Mianowany

Stefan Łyczkowski, pozostający w stanie nieczynnym sekretarz gimnazjum państw. im. Ks. J. Poniatowskiego w Łowiczu, na stanowisko kancelisty Inspektora Szkolnego w Lipnie z dniem 1 listopada 1931 r. z uposaż. XI grupy. (Nr. I. 27091/31).

Przeniesiony w stan spoczynku

Andrzej Deptuła, sekretarz Inspektora Szkolnego w Pułtusku, z dniem 31 lipca 1931 r. (Nr. I. 16024/31).

Nauczyciele publicznych szkół powszechnych m. st. Warszawy
przeniesieni z urzędu z dniem 1 września 1931 r. do innych szkół.

Imię i nazwisko oraz Nr. zarządzenia	Przeniesiony(a)		Imię i nazwisko oraz Nr. zarządzenia	Przeniesiony(a)	
	ze szkoły №	do szkoły №		ze szkoły №	do szkoły №
	w Warszawie			w Warszawie	
Marja Bierzyńska I. 18211-31.	190	97	Jahela Lewkowicz I. 18234-31	162	109
Władysława Bublewiczówna I. 18320-31	117	11	Sura Rywka Liliental I. 17341-31	15	83
Anna Burzyńska I. 18242-31	154	19	Mindla Lipskierówna I. 18327-31	167	69
Zofja Chorzewska I. 17949-31	185	183	Marja Lotońska I. 18327-31	87	22
Marjan Cichy I. 18068-31	170	191	Zofja Łazowska I. 18213-31	190	189
Kazimiera Czackowska I. 18319-31	117	11	Izabella Łotuszyńska I. 17814-31	113	74
Stanisława Dackiewiczowa I. 18073-31	134	124	Bronisław Malanowski I. 18 41-31	111	56
Jadwiga Demidowiczówna I. 18240-31	154	19	Mieczysław Malczewski I. 18214-31	190	189
Matylda Dłuszyńska I. 18219-31	190	189	Zofja Marczukowa I. 18077-21	95	46
Irena Dylowa I. 18248-31	162	72	Marja Marenholz I. 18233 31	162	109
Marja Eysymontówna I. 18231-31	143	70	Ida Margolis I. 17945-31	15	83
Irena Gąsiorowska I. 18232-31	143	70	Jadwiga Mertz I. 18249-31	103	125
Chana Hasfeld I. 18315-31	162	2	Jadwiga Mikiewiczowa I. 18072-31	134	124
Helena Helmer I. 18239 31	154	19	Teodor Miklaszewski I. 18228-31	46	188
Ludwika Hermanówna I. 18080-31	121	77	Zuzanna Moreschowa I. 18 65-31	170	191
Sura Kinmanówna I. 18323 31	167	69	Wanda Niedzielska I. 18215-31	190	188
Bolesław Kokoszczyński I. 18222-31	190	97	Konstanty Obidowski I. 18247-31	103	17
Janina Kotowska I. 18317-31	117	11	Aniela Okrunplik I. 1 237-31	162	109
Szczepan Kowalczyk I. 18212-31	190	97	Irena Ołdakowska I. 17948-31	164	182
Marceli Köhler I. 18067-31	170	191	Marja Orłowska I. 18216-31	190	188
Liba Krajzler I. 18235-31	162	109	Zofja Piotrowska I. 18076-31	170	191
Fajga Kratczanka I. 18056-31	121	77	Władysław Podwysocki I. 17816-31	113	74
Karol Kruszewski I. 18066-31	170	191	Zofja Przybylska I. 18217-31	190	189
Irena Landauowa	15	83	Helena Reynert I. 17816-31	113	74

Imię i nazwisko oraz Nr. zarządzenia	Przeniesiony(a)		Imię i nazwisko oraz Nr. zarządzenia	Przeniesiony(a)	
	ze szkoły №	do szkoły №		ze szkoły №	do szkoły №
	w Warszawie			w Warszawie	
Zdzisław Roykiewicz I. 18250-31	197	125	Aniela Tatarzynowa I. 18075-31	58	115
Felicja Rubinsteinówna I. 17946-31	15	83	Regina Tomówna I. 18246-31	162	109
Jadwiga Seniówówna I. 18321-31	167	69	Aniela Trocka I. 18069-31	134	124
Kazimiera Skuliczówna I. 18064-31	170	191	Estera Łaja Waserman I. 18320 31	69	2
Jadwiga Skrzyńska I. 18085-31	58	115	Marja Wańkowowa I. 18079 31	95	46
Feliks Sobota I. 18057-31	95	46	Józefa Winnicka I. 18329-31	10	22
Helena Sobotkowska I. 18071-31	134	124	Wacława Wykretowiczowa I. 18060-31	44	39
Marja Sokołowska I. 18070-31	134	124	Stefan Wyrobiec I. 18230-31	143	70
Zygfryd Stanowski I. 18243-31	111	56	Piotr Wysocki I. 18218-31	190	188
Marjanna Stapfowa I. 18076-31	58	115	Elżbieta Zajkowska I. 20403-31	75	176
Irena Staszewska I. 17817-31	113	74	Brandla Zaspicka I. 18296-31	162	109
Stanisława Świątkowska I. 18229-31	50	74	Kazimierz Zatorowski I. 18220-31	190	188
Blandyna Szawłowska I. 18236-31	154	19	Marja Zbierańska I. 18326-31	87	112
Adela Szymanowska I. 18221 31	35	39	Wacław Żarski I. 18241-31	111	56
Antonina Szulczewska I. 18318-31	117	11	Antoni Żołna I. 18074-31	58	115

Nauczyciele publ. szkół powsz. m. st. Warszawy
przeniesieni z urzędu do innych szkół
w Warszawie.

Klara Jakubowska ze szkoły Nr. 38 do szkoły Nr. 89 (pismem z dn. 16. IX. 31 r. Nr. I. 21920/31).

Kazimierz Maj ze szkoły Nr. 185 do szkoły Nr. 183 (pismem z dn. 25. IX. 31 r. Nr. I. 22748/31).

Zofja Niedzielska ze szkoły Nr. 8 do szkoły Nr. 101 (pismem z dn. 12 IX. 31. Nr. I. 21819/31).

Estera Perecowa ze szkoły Nr. 14 do szkoły Nr. 144 (pismem z dn. 6. IX. 31 r. Nr. I. 20940/31).

Felicja Fania Rozenkrancówna ze szkoły Nr. 15 do szkoły Nr. 96 (pismem z dn. 16. IX. 31 r. Nr. I. 22007/31).

Felicja Bronisława Winawerówna ze szkoły Nr. 162 do szkoły Nr. 144 (pismem z dn. 21. IX 31 r. Nr. I. 22154/31).

Kierownicy i nauczyciele publ. szkół powsz. m. st. Warszawy przeniesieni do innych szkół na własną prośbę.

Edmund Czarnecki, kierownik 7 klas. szkoły Nr. 185, na także stanowisko do szkoły Nr. 15 (pismem z dn. 18. IX. 31 r. Nr. I. 17896/31).

Aleksandra Dargielowa, kierowniczką szkoły Nr. 70, na także stanowisko do szkoły Nr. 102 (pismem z dn. 11. IX. 31 r. Nr. I. 17807/31).

Czesława Freudensówna, kierowniczką szkoły Nr. 121, na także stanowisko do szkoły Nr. 27 (pismem z dn. 31. VII. 31 r. Nr. I. 17895/31).

Bolesław Głuchowski, kierownik szkoły Nr. 143 na także stanowisko do szkoły Nr. 70 (pismem z dn. 11. IX. 31 r. Nr. I. 17893/31).

Anna Kliemówna, kierowniczką szkoły Nr. 91, na stanowisko nauczycielki do szkoły Nr. 49 (pismem z dn. 3. VIII. 31 r. Nr. I. 10624/31).

Józef Witting, kierownik szkoły Nr. 134 na także stanowisko do szkoły Nr. 85 (pismem z dn. 9. X. 31 r. Nr. I. 17811/31).

Józef Zaorski, kierownik szkoły Nr. 13, na także stanowisko do szkoły Nr. 25 (pismem z dn. 12. IX. 31 r. Nr. I. 17897/31).

Dora Zylberbaumówna, kierowniczką szkoły Nr. 148, na także stanowisko do szkoły Nr. 84 (pismem z dn. 3. VIII. 31 r. Nr. I. 11924/31).

Janina Wilczyńska, nauczyc. szkoły Nr. 35, do szkoły Nr. 45 (pismem z dn. 22. VIII. 31 r. Nr. I. 18223/31).

Nauczyciele publicznych szkół powszechnych przeniesieni na własną prośbę na inne stanowiska:

Sabina Adamska, nauczycielka szkoły w Gostyninie, do szkoły w Brzezi, pow. gostynińskiego (pism. z dnia 12. IX. 31 r. Nr. I. 21973/31).

Leokadja Aranowska, nauczycielka szkoły w Zambkach, pow. pułtuskiego, do szkoły w Mieszkach, tegoż powiatu (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 20585/31).

Walenty Babecki, nauczyciel szkoły Nr. 5 w Płocku, do szkoły Nr. 2 w Płocku (pismo z dn. 11. IX. 31 r. Nr. I. 21778/31).

Wacław Bartoszewski, nauczyciel szkoły Nr. 2 w Płocku, do szkoły Nr. 5 w Płocku (pismo z dn. 11. IX. 31 r. Nr. I. 22131/31).

Franciszek Bielski, nauczyciel szkoły w Biele Brzeźnicy, pow. płońskiego, do szkoły w Jońcu, tegoż powiatu (pismo z dn. 7. IX. 31 r. Nr. I. 20578/31).

Aleksandra Chrzanowska, nauczycielka szkoły w Bielanach, pow. pułtuskiego, do szkoły w Bulkowie, tegoż powiatu (pismo z dn. 2. X. 31 r. Nr. I. 23938/31).

Antoni Dudek, nauczyciel szkoły w Kukalach, pow. grójeckiego, do szkoły w Goszczynie, tegoż powiatu z dniem 1 listopada 1931 r. (Nr. I. 24190/31).

Władysław Gawiński, nauczyciel szkoły w Rębowie, pow. płockiego, do szkoły w Słupi, tegoż powiatu (pismo z dn. 21. IX. 31 r. Nr. I. 21793/31).

Alodja Gawińska, nauczycielka szkoły w Rębowie, pow. płockiego, do szkoły w Słupi, tegoż powiatu (pismo z dn. 22. IX. 31 r. Nr. I. 21792/31).

Zofja Głowacka, nauczycielka szkoły w Naruszewie, pow. płońskiego, do szkoły w Zarebach, tegoż powiatu (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 21025/31).

Mieczysław Głowacki, nauczyc. szkoły w Naruszewie, pow. płońskiego, do szkoły w Kroczewie, tegoż powiatu (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 21019/31).

Marja Górecka, nauczycielka szkoły Nr. 6 w Płocku, do szkoły Nr. 3 w Płocku (pismo z dn. 21. IX. 31 r. Nr. I. 21783/31).

Piotr Górski, nauczyciel szkoły Nr. 1 w Radzyminie, do szkoły w Tuszczu, pow. radzyńskiego (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 20827/31).

Stanisław Grabowski, nauczyciel szkoły w Jablonnie Starej, pow. warszawskiego, do szkoły w Willach Świderskich, tegoż powiatu z dniem 16 września 1931 r. (Nr. I. 21898/31).

Genowefa Granicówna, nauczycielka szkoły w Obrębcu, pow. przasnyskiego, do szkoły w Obrębie, tegoż powiatu (pismo z dn. 10. IX. 31 r. Nr. I. 21372/31).

Stanisław Grzeszczyk, nauczyciel szkoły w Goszczynie, pow. grójeckiego, do szkoły w Czernicach - Borowych, tegoż powiatu, z dniem 16 października 1931 r. Nr. I. 22235/31).

Rozalja Gujska, nauczycielka szkoły w Gąsewie, pow. makowskiego, do szkoły w Nowej Wsi, tegoż powiatu (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 21004/31).

Marja Gutkowska, nauczycielka szkoły w Czerwińsku, pow. płońskiego, do szkoły w Biele Brzeźnicy, tegoż powiatu (Nr. I. 20576/31 z dn. 7. IX. 31 r.).

Jan Franczak, nauczyciel szkoły w Płoskach, pow. bielskiego, do szkoły w Kojłach, tegoż powiatu (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 20909/31).

Władysława Górską, nauczycielka szkoły w Grzebsku, pow. mławskiego, do szkoły w Krępie, tegoż powiatu z dniem 1 listopada 1931 r. (Nr. I. 24707/31).

Mikołaj Hałuszka, nauczyciel szkoły Nr. 1 w Makowie Mazowieckim, do szkoły w Surowem, powiatu ostrołęckiego (pismo z dn. 15. IX. 31 r. Nr. I. 22073/31).

Erma Jabsówna, nauczycielka szkoły w Łąkiem, pow. lipnowskiego, do szkoły w Elżanowie, tegoż powiatu (pismo z dn. 22. IX. 31 r. Nr. I. 22887/31).

Józef Janczała, nauczyciel szkoły w Kamienicy, pow. płońskiego, do szkoły w Gawłowie, tegoż powiatu (pismo z dn. 5. IX. 31 r. Nr. I. 20977/31).

Józef Jejer, nauczyciel szkoły w Sejnach, pow. suwalskiego, do szkoły Nr. 1 w Suwałkach (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 20893/31).

Miron Juljan Jurczyński, nauczyciel szkoły w Łasi, pow. makowskiego, do szkoły w Rostkach, tegoż powiatu (pismo z dn. 8. IX. 31 r. Nr. I. 21000/31).

Natalja Jurczyńska, nauczycielka szkoły w Nowej Wsi, pow. makowskiego, do szkoły w Łasi, tegoż powiatu (pismo z dn. 8. IX. 31 r. Nr. I. 21002/31).

Gustaw Kaczyński, nauczyciel szkoły w Famulkach Królewskich, pow. sochaczewskiego, do szkoły w Polesiu, tegoż powiatu (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 20383/31).

Helena Karambowiczówna, nauczycielka szkoły w Płocku, do szkoły w Leszczynie Szlach. pow. płockiego z dniem 1 listopada 1931 r. (Nr. I. 25015/31).

Marja Kellerowa, nauczycielka szkoły Nr. 3 w Skierniewicach, do szkoły Nr. 1 w Skierniewicach. (pismo z dn. 30. IX. 31 r. Nr. I. 22615/31).

Marjan Konca, nauczyciel szkoły w Celigowie, pow. skierniewickiego, do szkoły w Złotej, tegoż powiatu (pismo z dnia 30. IX. 31 r. Nr. I. 22623/31).

Anna Korejwówna, nauczycielka szkoły w Dawidach, pow. warszawskiego, do szkoły w Ostrowcu, tegoż powiatu (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 20813/31).

Alina Koronkiewiczówna, nauczycielka szkoły Nr. 1 w Płocku, do szkoły Nr. 6 w Płocku (pismo z dn. 21. IX. 31 r. Nr. I. 21784/31).

Jan Kowalik, nauczyciel szkoły w Kroczewie, pow. płońskiego, do szkoły w Naruszewie, tegoż powiatu (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 21020/31).

Eleonora Kowalska, nauczycielka szkoły w Ostrowiu Południowym, pow. sokólskiego, do szkoły w Góranach, tegoż powiatu (pismo z dn. 5. IX. 31 r. Nr. I. 20869/31).

Marjan Kozakiewicz, nauczyciel szkoły w Kuźnicy, pow. sokólskiego, do szkoły Nr. 2 w Sokółce (pismo z dn. 7. IX. 31 r. Nr. I. 20906/31).

Kazimiera Kułakowska, nauczycielka w Podolszycach, pow. płockiego, do szkoły w Ośnicy, tegoż powiatu z dniem 1 listopada 1931 r. (Nr. I. 24329/31).

Stefan Krzemiński, nauczyc. szkoły w Milanówku, pow. błońskiego do szkoły specjalnej Nr. 137 w Warszawie z dniem 1 października 1931 r. (Nr. I. 20946/31).

Jadwiga Krzywdowa, nauczyc. szkoły Nr. 193 w Warszawie, do szkoły w Modlinie Twierdzy, pow. warszawskiego (pismem z dn. 7. IX. 31 r. Nr. I. 21360/31).

Halina Kurdelska, nauczyc. w Mławie, do szkoły w Lipinach, pow. radzyńskiego z dniem 1 października 1931 r. (Nr. I. 19953/31).

Czesław Kwaśniewski, nauczyciel szkoły w Ciuńkowie, pow. płockiego, do szkoły w Świecicach, tegoż powiatu (pismo z dn. 23. IX. 31 r. Nr. I. 21790/31).

Zofia Małkiewiczowa, nauczyc. szkoły w Bakule, pow. przasnyskiego, do szkoły w Zarębach, tegoż powiatu (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 20689/31).

Antoni Mieszala, nauczyc. szkoły Nr. 4 w Otwocku, pow. warszawskiego, do szkoły Nr. 1 w Falenicy, tegoż powiatu (pismo z dn. 17. IX. 31 r. Nr. I. 21362/31).

Romułd Milewski, nauczyciel szkoły męskiej w Ciechanowie, do szkoły żeńskiej w Ciechanowie (pismo z dn. 9. IX. 31 r. Nr. I. 21543/31).

Józef Miliński, nauczyc. szkoły w Borkowie Falentach, pow. przasnyskiego, do szkoły w Rzęgnowie, tegoż powiatu (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 20691/31).

Janina Miłoszówna, nauczycielka szkoły w Helenowie, pow. radzyńskiego, do szkoły Nr. 2 w Wołominie, tegoż powiatu (pismo z dnia 9. IX. 31 r. Nr. I. 21573/31).

Jadwiga Misterska, nauczyc. szkoły w Wawrzyszewie, pow. warszawskiego, do szkoły w Rakowie, tegoż powiatu (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 20846/31).

Józef Motyl, nauczyciel szkoły Nr. 3 w Skierniewicach, do szkoły Nr. 1 w Skierniewicach (pismo z dn. 22. IX. 31 r. Nr. I. 22614/31).

Marja Muraskówna, nauczycielka szkoły Nr. 2 w Pułtusk, do szkoły Nr. 3 w Pułtusk (pismo z dn. 18. IX. 31 r. Nr. I. 22576/31).

Jan Musiał, nauczyc. szkoły w Chodorówce Nowej, pow. sokólskiego, do szkoły w Laudenszczyźnie, tegoż powiatu (pismo z dn. 10. VIII. 31 r. Nr. I. 14241/31).

Lucja Musiałowa, nauczyc. szkoły w Chodorówce Nowej, pow. sokólskiego, do szkoły w Laudenszczyźnie, tegoż powiatu (pismo z dn. 10. VIII. 31 r. Nr. I. 16378/31).

Henryka Musiałówna, nauczycielka szkoły w Wieliszewie, pow. warszawskiego, do szkoły im. Wł. Reymonta w Otwocku, tegoż powiatu (pismo z dn. 8. IX. 31 r. Nr. I. 20816/31).

Karol Mysłowski, nauczyciel szkoły w Marjewie, pow. warszawskiego, do szkoły w Cząstkowie Niemieckim, tegoż powiatu (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 20809/31).

Henryk Nalewajek, nauczyciel szkoły w Dzierzgowie, pow. przasnyskiego, do szkoły Krzynowlódzkiej Wielkiej, tegoż powiatu (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 20686/31).

Branza Niedźwiedziówna, nauczyc. szkoły Nr. 2 w Sierpcu, do szkoły w Falenicy, pow. warszawskiego (pismo z dn. 12. IX. 31 r. Nr. I. 21678/31).

Janina Marja Nowakowa, naucz. szkoły Nr. 3 w Skierniewicach, do szkoły Nr. 1 w Skierniewicach, (pismo z dn. 22. IX. 31 r. Nr. I. 22618/31).

Helena Ostaszewska, nauczyc. szkoły w Ciecierówce — majątku, pow. grodzieńskiego, do szkoły w Brzostowicy Wielkiej, tegoż powiatu (pismo z dn. 10. VIII. 31 r. Nr. I. 14736/31).

Władysław Ostrowski, naucz. szkoły w Przeradowie, pow. makowskiego, do szkoły w Różanie, tegoż powiatu (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 20876/31).

Olga Ostaszewska, nauczyc. szkoły w Winnicy, pow. pułtuskiego, do szkoły w Zambkach, tegoż powiatu (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 20587/31).

Józef Ostaszewski, nauczyc. w Domosławiu, pow. pułtuskiego, do szkoły w Zambkach, tegoż powiatu (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 20583/31).

Juljan Pawlak, nauczyc. szkoły w Krośniewicach, pow. kutnowskiego, do szkoły w Kajewie, tegoż powiatu z dniem 1 sierpnia 1931 r. (Nr. I. 14337/31).

Józef Perzyna, nauczyc. szkoły w Kiernozi, pow. łowickiego, do szkoły Nr. 3 w Łowiczu z dniem 1 października 1931 r. (Nr. 2276/31).

Franciszka Pierzyńska, nauczyc. szkoły w Piłkach, pow. grodzieńskiego, do szkoły w Gudziejewicach, tegoż powiatu (pismo z dn. 9. IX. 31 r. Nr. I. 21149/31).

Natalja Pietruszecka, nauczyc. szkoły w Wawrzyszewie, pow. warszawskiego, do szkoły w Jablonnie Starej, tegoż powiatu (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 20549/31).

Wacław Poniatowski, nauczyc. szkoły w Przechodach, pow. szczuczyńskiego, do szkoły w Białaszewie, tegoż powiatu z dniem 1 lipca 1931 r. (Nr. I. 13067/31)

Magdalena Pódówna, nauczyc. szkoły w Chilmonach, pow. sokólskiego, do szkoły w Sakach, pow. bielskiego (pismo z dn. 21. IX. 31 r. Nr. I. 22794/31).

Franciszek Prokop, nauczyc. szkoły w Łomnie, pow. warszawskiego, do szkoły w Miłosnie Starej, tegoż powiatu (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 20810/31).

Helena Radwiłówna, nauczyc. szkoły w Modlinie Twierdzy, pow. warszawskiego, do szkoły Nr. 193 w Warszawie (pismo z dn. 7. IX. 31 r. Nr. I. 20404/31).

Walerja Rączkowa, nauczyc. szkoły Nr. 1. w Nowym Dworze, pow. warszawskiego, do szkoły w Chotomowie, tegoż powiatu (pismo z dn. 5. IX. 31 r. Nr. I. 20552/31).

Mikołaj Romanów, nauczyc. szkoły w Sielcu-Nowym, pow. makowskiego, do szkoły w Gąsewie, tegoż powiatu (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 21003/31).

Marja Romanowowa, nauczyc. szkoły w Sielcu-Nowym, pow. makowskiego, do szkoły w Gąsewie, tegoż powiatu (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 21001/31).

Wacław Rostek, nauczyc. w Truskawiu, pow. warszawskiego, do szkoły w Łomnie, tegoż powiatu (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 20811/31).

Zośja Rożkowa, nauczyc. w Małowidzu, pow. przasnyskiego, do szkoły w Łazie, tegoż powiatu (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 20918/31)

Helena Rydlowa, nauczyc. szkoły w Redzyńskim, pow. mińskiego, do szkoły Nr. 1 w Kałuszynie, tegoż powiatu z dniem 1 września 1931 r. (Nr. I. 16205/31).

Genowefa Rzeszotarska, nauczyc. szkoły w Kluśnie, pow. rypińskiego, do szkoły w Chrostkowie, tegoż powiatu (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 20705/31).

Stanisław Sękowski, nauczyc. szkoły w Raczkach, pow. augustowskiego, do szkoły Nr. 1 w Augustowie (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 20694/31).

Franciszka Sitkiewiczowa, nauczyc. szkoły w Chaniewiczach, pow. grodzieńskiego, do szkoły w Rewkach tegoż powiatu (pismo z dn. 13. VIII. 31 r. Nr. I. 18574/31).

Edward Skonieczny, nauczyc. szkoły w Podkonicach, pow. rawsko-mazowieckiego, do szkoły w Lesiewie, tegoż powiatu (pismo z dn. 1. X. 31 r. Nr. 22523/31).

Irena Śniegocka, nauczyc. szkoły w Michrowie, pow. grójeckiego, do szkoły w Lesznawoli, tegoż powiatu (pismo z dn. 30. IX. 31 r. Nr. I. 21654/31).

Jadwiga Sokołowska, nauczyc. szkoły w Żyrardowie, pow. błońskiego, do szkoły Nr. 4 w Grodzisku Maz. z dniem 1 września 1931 r. (Nr. I. 19090/31).

Natalja Staniszevska, nauczyc. szkoły w Słomkowie, pow. nieszawskiego, do szkoły w Ostrowąsie, tegoż powiatu z dniem 1 sierpnia 1931 r. (Nr. I. 13540/31).

Filip Steć, nauczyc. szkoły w Jońcu, pow. płońskiego, do szkoły w Czerwińsku, tegoż powiatu (pismo z dn. 7. IX. 31 r. Nr. I. 20577/31).

Tadeusz Stecki, nauczyc. szkoły w Krzywkach-Bratkach, pow. mławskiego do szkoły w Lubowidzu, tegoż powiatu z dniem 1 lipca 1931 r. (Nr. I. 11370/31).

Kazimiera Stefkowa, nauczyc. szkoły w Jednaczewie, pow. łomżyńskiego, do szkoły Piątnicy, tegoż powiatu (pismo z dn. 10. VIII. 31 r. Nr. I. 14868/31).

Stanisław Stelmach, nauczyc. szkoły w Drwałach, pow. plockiego, do szkoły w Lelicach, tegoż powiatu (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 20390/31).

Piotr Sternicki, nauczyc. szkoły w Cechówce, pow. warszawskiego, do szkoły w Rembertowie, tegoż powiatu (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 20551/31).

Anna Sulewska, nauczyc. szkoły w Janowie, pow. sokólskiego, do szkoły w Charniewiczach, powiatu grodzieńskiego (pismo z dn. 21. IX. 31 r. Nr. I. 22661/31).

Wiera Sułkowska, nauczyc. szkoły w Jastrząbce, pow. przasnyskiego, do szkoły w Brzostowicy Małej, pow. grodzieńskiego z dniem 1 października 1931 r. (Nr. I. 22056/31).

Jan Świtalski, nauczyc. szkoły w Orszymowie, pow. plockiego, do szkoły w Gromicach, tegoż powiatu (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 20611/31).

Antonina Synoradzka, nauczyc. szkoły w Bogdanach, pow. przasnyskiego, do szkoły w Olszewce, tegoż powiatu (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 20690/31).

Władysław Szczepański, kierownik 7 klas szkoły w Wawrzyszewie, na także stanowisko do 7 klas. szkoły Nr. 4 w Otwocku, pow. warszawskiego z dniem 1 sierpnia 1931 r. (Nr. I. 14656/31).

Franciszek Szurowski, nauczyc. szkoły w Świsłoczy Dolnej, pow. grodzieńskiego, do szkoły w Łunnie, tegoż powiatu z dniem 1 sierpnia 1931 r. (Nr. I. 13618/31).

Helena Talarowa, nauczyc. szkoły w Rupinie, pow. przasnyskiego, do szkoły w Baranowie, tegoż powiatu (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 20692/31).

Helena Tymowska, nauczyc. szkoły Nr. 9 w Łodzi, do szkoły w Piekielku, pow. warszawskiego z dniem 16 października 1931 r. (Nr. I. 24135/31).

Adam Walczak, nauczyc. szkoły w Słupi, pow. plockiego, do szkoły w Bodznowie, tegoż powiatu (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 19538/31).

Leon Warpechowski, nauczyc. szkoły w Słojnikach, pow. sokólskiego, do szkoły w Kamiennej-Nowej, tegoż powiatu (pismo z dn. 10. VIII. 31 r. Nr. I. 14238/31).

Stefanja Wasilewska, nauczyc. szkoły w Bolewie, pow. ciechanowskiego, do szkoły w Budach-Kumockich, tegoż powiatu z dniem 1 października 1931 r. (Nr. I. 19466/31).

Helena Wasilewska, nauczyc. szkoły w Małkini, pow. ostrowskiego, do szkoły w Czyżewie, pow. wysoko-mazowieckiego (pismo z dn. 4. IX. 31 r. Nr. I. 20734/31).

Helena Wassyanówna, nauczyc. szkoły Nr. 3 w Skierniewicach, do szkoły Nr. I Skierniewicach (pismo z dn. 22. IX. 31 r. Nr. I. 22618/31).

Bronisław Wielbut, nauczyc. szkoły w Łoknicy, pow. bielskiego, do szkoły w Siemiatyczach, tegoż powiatu z dniem 16 października 1931 r. (Nr. I. 24567/31).

Zakłady kształcenia nauczycieli.

M i a n o w a n y

Ksiądz Jan Iwanczewski tymczasowym nauczycielem religii rzymsko-katol. państw. seminarjum nauczyc. męskiego w Siennicy z dniem 1 września 1931 r. (Nr. I. K. N. 5448/31).

Przeniesieni na własną prośbę na inne stanowiska:

Stanisław Masztalerz, nauczyciel publ. szkoły powsz. Boćzewie, na stanowisko nauczyciela szkoły ćwiczeń państw. seminarjum nauczyc. męskiego w Mogielnicy Grójeckiej z dniem 1 września 1931 r. (Nr. I. K. N. 5993/31).

Aniela Wydrówna, nauczyc. publ. szkoły powsz. w Deskurowie, na stanowisko nauczyc. państw. seminarjum nauczyc. męskiego w Grodnie z dniem 1 września 1931 r. (Nr. I. K. N. 5930/31).

Władysław Nowicki, nauczyc. szkoły ćwiczeń państw. seminarjum nauczyc. męskiego w Wymyślinie, na także stanowisko do państw. seminarjum nauczyc. męskiego w Białej z dniem 1 listopada 1931 r. (Nr. I. K. N. 7279/31).

Przeniesiona w stan spoczynku

Aldona Blihakowa, sekretarka państw. semin. nauczycielskiego męskiego w Siennicy z dniem 1 września 1931 r. (Nr. I. K. N. 6533/31).

Ustąpił z zajmowanego stanowiska:

Ksiądz Stanisław Baranowski, nauczyciel religii rzymsko-katol. państw. seminarjum nauczyc. męskiego w Siennicy, z dniem 31 sierpnia 1931 r. (Nr. I. K. N. 7802/31).

Szkolnictwo średnie ogólnokształcące.

M i a n o w a n i:

Ksiądz Kazimierz Gieczys nauczycielem religii gimnazjum państw. im. St. Batorego w Wołkowysku z dniem 1 listopada 1931 r. (Nr. II. 14286/31).

Aleksander Metelski, dyrektor gimnazjum państw. im. M. Kopernika w Grajewie, nauczycielem gimnazjum państw. im. Z. Krasieńskiego w Ciechanowie (dekret z dn. 25. IX. 31 r. Nr. B. P. 2401/31).

Powierzenie pełnienia obowiązków:

Wacławie Potemkowskiej, nauczycielce gimnazjum państw. im. M. Kopernika w Grajewie, Kurator O. S. Warsz. powierzył pełnienie obowiązków kierowniczkę tegoż gimnazjum od dnia 1 listopada 1931 r. do odwołania (Nr. II. 14037/31).

Przeniesieni na własną prośbę na inne stanowiska:

Bernard Drzewieski, nauczyciel gimnazjum państw. im. J. Słowackiego w Warszawie, na stanowisko nauczyciela do gimnazjum państw. im. St. Staszica w Warszawie z dniem 1 grudnia 1931 r. (Nr. II. 13709/31).

Dr. Włodzimierz Nakonieczny, prof. gimnazjum państw. im. A. Mickiewicza w Warszawie, na stanowisko profesora do gimnazjum państw. im. T. Rejtana w Warszawie z dniem 1 grudnia 1931 r. (Nr. II. 13295/31).

Ksiądz Wacław Łuksza, prof. religii gimnazjum państw. im. St. Batorego w Wołkowysku, na stanowisko nauczyciela religii do gimnazjum państw. im. A. Mickiewicza w Grodnie z dniem 1 listopada 1931 r. (Nr. II. 14285/31).

Szkolnictwo zawodowe.

Przeniesiona na własną prośbę

Jadwiga Tworzydłówna, nauczycielka b. państw. Szkoły Pracy Domowej w Warszawie przy ul. Chłodnej Nr. 27, na równorzędne stanowisko do Państwowej Szkoły Przemysłowo-Handlowej Żeńskiej w Warszawie z dniem 1 października 1931 r. (Nr. III. 7312/31).

Przeniesiony w stan spoczynku

Stanisław Zawadzki, nauczyciel państw. Szkoły Budownictwa w Warszawie z dniem 30 listopada 1931 r. (Nr. III. 7289/31).

155.

KOMUNIKATY.

Kino objazdowe.

Na podstawie pisma Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 28 października 1931 r. Nr. I. WF-8193/31 Kuratorjum poleca uwadze i pomocy Panów Inspektorów Szkolnych, Dyrekcji i Kierownictw wszystkich zakładów szkolnych działalność kina objazdowego, wyświetlającego w b. roku szkolnym filmy harcerskie. Kino wyświetla filmy: „Pan Prezydent Rzeczypospolitej w obozie harcerskim wśród dziewcząt”, „Życie dziewcząt w obozie harcerskim”, „Wszzechsłowiński zlot harcerstwa w Pradze”, „Fragmenty Międzynarodowego zlotu St. Harcerzy w Kandersteg (Szwajcaria)”, „Pan Prezydent Rzeczypospolitej w towarzystwie Wojewody Śląskiego w żeńskim obozie w. f. w Istebnej” „Poświęcenie stancy harcerskiej na Buczu (Śl. Ciesz.)”, oraz „Przygody na Alasce”.

(Nr. 0.4218/31).

W sprawie otwarcia Domu Wycieczkowego w Krakowie.

Kuratorjum podaje do wiadomości, że w dniu 12 września b. r. został otwarty i oddany do użytku Miejski Dom Wycieczkowy w Krakowie, przy Al. 3 Maja (obok parku Dr. Jordana w t. zw. Oleandrach).

Dom ten powstał przy wydatnej pomocy „Funduszu szkolnych domów wycieczkowych”.

Do korzystania z Miejskiego Domu Wycieczkowego mają prawo:

- a) młodzież szkolna, odbywająca wycieczki w grupach pod kierownictwem nauczycieli lub kierowników organizacji wychowawczych szkolnych,
- b) drużyny i zespoły wędrowne uczniów oraz pojedynczy uczniowie, odbywający wycieczki piesze, wioślarskie, narciarskie kolarskie i t. p.,
- c) nauczyciele, towarzyszący wycieczkom młodzieży szkolnej oraz zespoły wycieczkowe nauczycielskie.

Z Domu korzystać można zasadniczo nie dłużej, niż przez trzy doby z rzędu. Dłuższy pobyt jest możliwy tylko na podstawie zgody zarządcy Domu.

Z reguły zgłaszanie wycieczek winno następować co najmniej na 14 dni naprzód. Wycieczki bez poprzedniego zgłoszenia mogą się narazić na odmowę noclegu.

Przy zgłoszeniu należy podać: a) nazwisko prowadzącego wycieczkę, b) liczbę osób uczestników, c) miejscowość, z której wycieczka pochodzi, d) charakter i cel wycieczki, e) dzień i godzinę przybycia.

O przyjęciu wycieczki decyduje kolejność zgłoszeń.

Wycieczki, liczące mniej niż 10 uczestników oraz samotni, zgłaszać się mogą u zarządcy Domu bez poprzedniego zgłoszenia, jednak nie później niż do 16 godziny danego dnia. Późniejsze zgłoszenie na nocleg będzie uwzględnione tylko wyjątkowo. W miesiącach zimowych nawet te wycieczki zgłaszać należy przynajmniej na 24 godziny naprzód.

Miejski Dom Wycieczkowy ma pomieszczenie na 220 łóżek.

Należytości za korzystanie z Miejskiego Domu Wycieczkowego w Krakowie dla wycieczek szkolnych według taryfy „A” wynoszą:

Grupa I sale po 18 łóżek Nr. 1, 3, 9, i 15 doba — 0 80 zł.

Grupa II sale po 16 łóżek Nr. 7, 13 i 19 doba — 1,00 zł.

Grupa III sale po 14 łóżek Nr. 8 i 14 — doba 1,20 zł.

Grupa IV sale po 8 łóżek Nr. 2, 4, 10 i 16 doba — 1,50 zł.

W powyższej cenie mieści się należytość za pościel, służbę, światło, opał i wodę ewentualnymi natryskami.

Wycieczki szkół powszechnych mogą się ubiegać o 25% zniżkę taryfy „A”.

Bliższych informacji udziela Zarząd Miejskiego Domu Wycieczkowego w Krakowie — Aleja 3 Maja.

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 9 poz. 113).

Wydawnictwo „Strażnica Zachodnia”.

Związek Obrony Kresów Zachodnich w Poznaniu z okazji „Miesiąca Propagandy Śląska Związku Obrony Kresów Zachodnich” wydał specjalny zeszyt „Strażnicy Zachodniej”, który ze względu na materiał w nim zawarty stanowić może pomoc przy organizowaniu odczytów i t. p. w związku z „Miesiącem Propagandy Śląska” (okólnik Kuratorjum z dnia 14. X. 1931 r. Nr. O.3809/31) oraz może być włączony do bibliotek szkolnych. Z tych więc względów Kuratorjum zaleca Dyrekcjom szkół średnich ogólnokształcących, zawodowych i seminarjów nauczycielskich nabycie wymienionego zeszytu Strażnicy Zachodniej. Cena wynosi 5 zł., zamówienia należy kierować do redakcji Strażnicy Zachodniej w Poznaniu ulica Fredry Nr. 7. Nadto przez Komitet „Miesiąca Propagandy Śląska Związku Obrony Kresów Zachodnich” została wydana serja przezroczysta, złożona z 40 klisz (szarych lub kolorowych). Cena serji szarej wynosi 40 zł., kolorowej (na specjalne zamówienie) 80 zł z dołączeniem odpowiedniego gotowego referatu. Zamówienia na przezrocza przyjmuje Delegatura Związku Obrony Kresów Zachodnich w Warszawie, ulica Hipoteczna Nr. 8.

(Nr. O. 4084/31).

Broszurka w sprawie wychowania fizycznego w szkole powszechnej.

PP. Antonina i Ludwik Borkowscy, powiatowi instaruktorzy wychowania fizycznego w Przasnyszu wydali drukiem skrót wykładów, wygłoszonych na 3-dniowych konferencjach rejonowych w powiecie przasnyskim w roku szkolnym 1930/31, poświęconych sprawie wychowania fizycznego w szkołach powszechnych.

Kuratorjum zwraca uwagę na to wydawnictwo, jako godne polecenia dla nauczycieli, prowadzących ćwiczenia cieleśne w szkołach powszechnych.

(N O 4013/31)

Tydzień zbiórki żarówek na cele Komitetu „O s i e d l e”.

Kuratorjum zawiadamia, że Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pismem z dnia 21 października 1931 r. Nr. I. Org. 1700/31 wyraziło zgodę na zorganizowanie przez Komitet Opieki nad mieszkańcami osiedli miejskich „Osiedle” (ul. Marszałkowska Nr. 153 m. 8) we wszystkich podległych Ministerstwu szkołach „Tygodnia zbiórki żarówek”, z którego dochód jest przeznaczony na cele Komitetu „Osiedle”.

(Nr. 0.3996/31).

Blankiety do prób, przeprowadzanych na Państwową Odznakę Sportową.

W związku z przeprowadzaniem prób na Państwową Odznakę Sportową Kuratorjum komunikuje, że Stołeczny Komitet Wychowania Fizycznego i Pzysposobienia Wojskowego wykonał wszystkie wzory blankietów Nr. 1, 2, 3, 4, 5, i 6 według regulaminu P. O. S. Blankiety są do nabycia po cenach bardzo niskich w Dowództwie Okręgu Korpusu Nr. I Okręgowy Urząd W. F. i P. W. (Warszawa, ul. Przejazd Nr. 15).

(N. O. 4165/31)..

Falsyfikat biletu bankowego 500 złotowego.

Bank Polski pismem z dnia 5 listopada r. b. zawiadomił, że w ostatnich dniach zatrzymano fałszywy bilet bankowy 500-złotowy.

Falsyfikat wykonany na papierze odmiennym co do gatunku, lecz zbliżony do papieru biletów autentycznych. Znak wodny w medaljonie wytłaczany mechanicznie w gotowym papierze. Obraz poprzedniej strony jest o 3.5 mm, a odwrotnej o 1.5 mm. krótszy od obrazu biletu autentycznego. Kolory farb nieco brudne, zbliżone jednak do kolorów biletów autentycznych. Portret Kościuszki mało plastyczny, cieniowany jest grubszymi linjami. Rysunki giloszowe i ornamentacyjne wykonane linjami grubszymi, miejscami przerywanymi i zalanymi. Żółty kolor tła tak w medaljonie jako też na całej powierzchni obu stron biletu jest słabo widoczny. Druk w tekście i klauzuli nierówny, rozlany, kontury liter nie są tak ostre, jak na biletach autentycznych. Cyfry numeru mają wykrój odmienny. Numeracja i podpisy są koloru szaro-czarnego, podczas gdy na biletach autentycznych intensywnie czarnego. Falsyfikat wykonany jest udatnie i mimo błędów i usterek w druku na pierwszy rzut oka trudny do rozpoznania.

(Nr. OR. 4296/31).

156.

K O N K U R S Y

na stanowiska kierowników publicznych szkół powszechnych.

Nazwa miejscowości	Powiat	Stopień organizacyjny szkoły	U w a g i
Ciechanów	ciechanowski	7 klas	(męska)
Głinojeck	"	7 klas	
Czarnów	błoński	5 klas	
Kaski	"	6 klas	
Baranów	"	6 klas	

Podania należy wносить w drodze służbowej w terminie 6 tygodniowym od daty ogłoszenia

Na prośbę Kuratorjum Okręgu Szkolnego Pomorskiego w Toruniu ogłasza się konkurs na stanowiska kierowniczek siedmioklasowych publicznych szkół powszechnych żeńskich w Chełmnie i Wejherowie. Od kandydatek wymagane jest ukończenie co najmniej Wyższego Kursu Nauczycielskiego.

Podania należy składać drogą służbową do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Pomorskiego w Toruniu.

(Nr. 0.4110/31).

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

157.

ZASADY CZYNNOŚCI HOSPITACYJNYCH KIEROWNIKA SZKOŁY POWSZECHNEJ,

opracowane pod redakcją Aleksandra Litwina,

naucz. państw. seminarjum naucz. męsk. w Grodnie na 10-dniowym kursie praktycznym dla kierowników 7-klasow. szkół powsz., który się odbył w Grodnie w miesiącu kwietniu 1931 r.

I. Cele i zakres hospitacji.

1. Hospitowanie lekcji i czynności nauczycieli przez kierownika szkoły stanowi najważniejszy dział jego pracy pedagogicznej, decydującej o normalnym rozwoju szkoły i realizacji jej zadań. Istotnym celem tej pracy kierownika jest p o z n a n i e k l a s y jako jednostki organizacyjnej, psychologicznej i społecznej, a w miarę możliwości — p o z n a w a n i e p o s z c z e g ó l n y c h d z i e c i.

2. Obserwacje poczynione w czasie lekcji i innych zajęć nauczycieli, mają dla hospitującego kierownika dwojakie znaczenie:

- dostarczają materiału faktycznego do charakterystyki klas i sprawozdań ze stanu wychowania i nauczania na posiedzeniach Rady Pedagogicznej,
- ułatwiają zastosowanie odpowiednich środków zaradczych, jeśli klasa czy pewna grupa dzieci pod jakimkolwiek względem nie odpowiada normalnemu poziomowi.

3. Zgodnie z powyższymi założeniami uwaga hospitującego powinna być skierowana na zespół uczniowski pod względem poziomu rozwoju umysłowego, stopnia opanowania programów naukowych i stanu wychowania. Na tej podstawie hospitujący winien rozpatrywać całokształt pracy nauczyciela, a w szczególności: a) sposób realizowania programów naukowych (rozkłady materiału, prowadzenie dziennika lekcyjnego), b) organizację pracy i metodę nauczania (prowadzenie konspektów, pracę samokształceniową nauczyciela), c) umiejętność wyzyskiwania pomocy naukowych, d) prace uczniowskie, wykonywane w szkole i w domu, e) organizację pauz i stosowanie środków oddziaływania wychowawczego, f) zachowanie się dzieci w klasie i poza szkołą, g) stosunek nauczyciela do dzieci i odwrotnie, h) wykonywanie czynności opiekuna klasowego, i) wygląd sali szkolnej (higjena i estetyka) i stan jej urządzeń, j) przygotowanie, uzdolnienia, zainteresowania i inne cechy indywidualne nauczyciela.

II. Organizacja pracy hospitacyjnej.

1. Celem racjonalnego zorganizowania pracy kierownik układa na początku roku szkolnego plan hospitacyj okresowych w ten sposób, aby każdy oddział był hospitowany z reguły cztery razy do roku w ciągu 4—12 godzin w każdym okresie (kwartale szkolnym). Odstępy czasu między hospitacjami okresowymi poszczególnych oddziałów w miarę możliwości winny być równomierne, a godziny, przypadające na poszczególny oddział w każdym okresie, skupione w dniach bezpośrednio po sobie następujących. W szkołach o liczbie oddziałów wyższej, niż 13 w celu ułożenia realnego planu należy ograniczyć liczbę hospitacyj oddziałów do 3 względnie 2 razy w roku.

2. Obok hospitacyj okresowych możliwe i często wskazane jest sporadyczne odwiedzanie danej klasy, mające charakter specjalny, z inicjatywy kierownika szkoły bądź na żądanie nauczyciela danej klasy.

3. Okresowy plan hospitacyj winien być podawany do wiadomości nauczycielstwa danej szkoły, choć w razie potrzeby mogą być stosowane hospitacje bez uprzedzania.

4. Zachowanie się kierownika w czasie hospitacji nie może być bierne, ale z drugiej strony winno być tego rodzaju, aby nie przeszkadzało nauczycielowi w prowadzeniu zajęć i nie podrywało jego autorytetu wobec dzieci.

5. W porozumieniu z nauczycielem hospitujący może:

- wpływać na wybór tematu lekcji hospitowanej, bądź żądać wykonania pewnych prac o charakterze kontrolującym,
- zadawać osobiście prace do wykonania w związku z przerobionym materiałem, bądź prowadzić lekcje, przypadające z rozkładu materiału,
- zabierać niektóre prace nauczyciela i uczniów (zeszyty) do gruntownego przejrzania w domu.

6. Omawianie hospitowanych lekcji i czynności nauczyciela nie powinno się odbywać w czasie pauz, lecz w godzinach specjalnie do tego wyznaczonych, przyczem należy to robić możliwie tego samego dnia, w którym odbyła się hospitacja.

7. Konferowanie z nauczycielem na temat hospitacji winno mieć charakter indywidualny, zwłaszcza gdy dany oddział prowadzi jeden nauczyciel; przy nauczaniu przedmiotowym niektóre kwestje mogą być omawiane zbiorowo na konferencjach klasowych, a wreszcie będą niekiedy i takie zagadnienia, które muszą być poruszane na posiedzeniach plenarnych. Przy zbiorowym omawianiu spraw, nasuniętych przez hospitację, należy pomijać osobę nauczyciela w wypadkach, gdy opinia kierownika o wartości jego pracy jest ujemna.

8. Sposób omawiania winien być przystosowany do indywidualności zarówno kierownika szkoły, jak i zainteresowanego nauczyciela i uzależniony od zakresu powierzonych nauczycielowi czynności, charakteru hospitowanych przedmiotów nauczania i stwierdzonych wyników pracy. W każdym wypadku należy: a) skłonić nauczyciela do tego, by najpierw sam ocenił krytycznie czynności swoje, będące przedmiotem hospitacji, b) rozpoczynać omawianie hospitacji od celu zasadniczego, t. j. od charakterystyki klasy, c) omawiać poszczególne lekcje, jeśli zachodzi tego potrzeba, najpierw ze strony dodatniej. Forma omawiania ze strony kierownika winna być nacechowana uprzejmością, życzliwością i wyrozumiałością.

9. Instruowanie nauczyciela nie może być przeprowadzane w sposób dogmatyczno-apodyktyczny, lecz winno mieć charakter doradzania i przekonywania, zwłaszcza w tych wypadkach, gdzie nauczycielowi pozostawiona jest pewna swoboda w postępowaniu i gdzie nie można się oprzeć na przepisach prawnych.

10. Zarówno w hospitowaniu, jak i omawianiu wyników należy wystrzegać się drobiazgowości i pedanterji, aby nie zrażać nauczyciela do siebie i do pracy, nie osłabiać w nim zaufania we własne siły i nie zabijać jego indywidualności.

11. Kierownik prowadzi dziennik swych czynności, związanych z hospitacjami, czyli t. zw. księgę hospitacyjną, ułożoną według własnego wzoru, a przystosowaną do celu, charakteru i systemu omawianej pracy. Księgi tej można nie ukrywać przed nauczycielstwem, jednakże kierownik nie ma obowiązku jej pokazywania.

III. Warunki powodzenia hospitacyj.

O powodzeniu czynności hospitacyjnych kierownika decydują następujące warunki:

- wyznaczenie kierownikowi dostatecznej ilości czasu na przeprowadzanie prac hospitacyjnych,
- przygotowanie kierownika do tej pracy i jego taktowne ustosunkowanie się do podwładnego nauczycielstwa,
- przekonanie nauczycielstwa, że czynności te prowadzone są nie pod kątem kontrolowania nauczyciela, lecz ze stanowiska dobra szkoły i powierzonej dziatwy,
- wytworzenie zdrowej atmosfery, opartej na poczuciu sprawiedliwości, obustronnem zaufaniu i zbiorowej odpowiedzialności za wyniki pracy szkolnej.

158.

BOLESŁAW JAKUBOWSKI (Warszawa).

SZKOŁA A KSIĄŻKA.

Jednym z zagadnień, którem żywo zajmują się sfery nauczycielskie i nieruczycielskie, jest czytelnictwo młodzieży szkolnej. Czy młodzież ta dziś czyta mniej, czy więcej, lub bodaj tyleż, co dawniejsza, pozostanie zawsze pytaniem bez rzeczowej odpowiedzi, na przeszkodzie bowiem stoi brak ścisłej statystyki. W opinjach na ten temat opieraliśmy się i opieramy się na jednostronnych wrażeniach, gotowi zająć nieraz jak najbardziej potępiające stanowisko lub wręcz odmienne podzielać zdanie.

Zagadnienie to wszakże da się sprowadzić również na inną płaszczyznę. Otóż nie ulega wątpliwości, że stosunek dzisiejszego ucznia do książki jest inny, niż to bywało ilo tempore, że budzą poważny niepokój jego zainteresowania, które najpospoliciej idą po linii najmniejszego oporu i w kierunku „lekkiej strawy”, że białym krukiem jest młodzieniaszek, któryby poskąpił sobie innej przyjemności, a nabył poważniejszą książkę (nie podręcznik szkolny) lub chociażby marzył o jej nabyciu, aby z nią zawrzeć wieczyste braterstwo ducha, do niej uciekać się w chwilach słabości po siłę i wzmocnienie serca.

Gdzie tego przyczyna? Winny tu, że tak powiem, czasy same, „sptylenie życia”, co u powierzchni swej niemal zawrotnym rwie pędem, burząc się obficie pianą i wysoką — zda się — idąc falą, a zapomniało o istnieniu głębokich swych nurtów; winny zapewne stosunki ekonomiczne, pogoń za chlebem i wyścig ku „dobremu bytowi”, ku fizycznej wygodzie i beztróscie; winno sprowadzenie duchowych pragnień i idealistycznych pobudek do przeciętności i szarzyzny; winien rynek księgarski; winno — sit venia verbo — przejawianie znaczenia sportu; winna też i szkoła, w tym wypadku niedość troskliwa strażniczka dóbr duchowych i niedość zdecydowana szermierka o kulturalne potrzeby przyszłego pokolenia. Z tego tytułu przypadają jej rozliczne i ważne obowiązki, a wśród nich wdzięczna rola podniesienia książki w poczuciu młodzieży do jej dawnej godności, jako przewodniczki i kapłanki. Uczynić zaś da się bardzo wiele, jeśli nie pożałuje się trudu i czasu.

Już zewnątrz da szkoła wyraz szacunku i czci swej dla książki, gdy zwróci uwagę na sposób utrzymywania przez młodzież jej własnych podręczników szkolnych (bardzo to ważna i z wielu innych względów funkcja wychowawcza), gdy tenże sam podręcznik szkolny w rękach nauczyciela będzie wzorem porządku. W jeszcze wyższym stopniu zaświadczy o „oku pańskim”

wygląd biblioteki szkolnej, pomieszczonej nie w ciemnej ciasnej ciupce, przypominającej komórkę lub dyskretne schowanko, lecz w widnym, jasnym, czystym, w miarę obszernym pokoju, gdzieby jednak książki nie kryły się wstydliwie i w ścisku w zbyt głębokich szafach, niepoddawane starannej opowie, nieodkurzane, zapomniane.

Właśnie obok tego powinna szkoła ucznia zbliżyć do książki, wytworzyć atmosferę pożądania jej, wywołać nastrój rozmiłowania się w lekturze. Będzie to zaś możliwe wtedy, gdy biblioteka stanie się żywym organem w szkole. Tak jak tworzymy pracownie biologiczne, fizyczne, geograficzne, urządzamy sale do prac ręcznych, rysunkowe i t. p., podobnie należałoby zatroszczyć się o „pracownie” biblioteczne na szerszą, niż to jest dziś, skalę. W pierwszym rzędzie wysuwa się tu potrzeba tem wydatniejszego im mniej w tym kierunku dotąd czyniono, zwiększania posiadanych zbiorów książek z różnych dziedzin. Niechaj głos w tem mają wszyscy nauczyciele danej szkoły, a reguluje sprawę niewielka, lecz oddana rzeczy komisja biblioteczna. Charakter zbiorów, oczywiście, w dużej mierze będzie zależał od typu szkoły (ogólnokształcące, zawodowe). Niemniejszą wagę ma celowe zorganizowanie biblioteki, t. j. wyodrębnienie poszczególnych działów, choćby w najprymitywniejszy sposób według przedmiotów szkolnych. Ważną rzeczą też jest sporządzenie rozumowanych katalogów z każdego działu i to nie w jednym egzemplarzu, a to w celu szybkiego i łatwego orjentowania pożyczających. Wzór rozumowanego katalogu znajdują czytelnicy w 3 zeszytce „Poradnika w sprawach nauczania i wychowania” (wydawnictwo Ministerstwa W. R. i O. P.). Znajdzie się też nieodzownie księga życzeń, gdzie pożyczająca młodzież wyrazi, jakich książek zapragnie. Nie mówię szerzej o wyznaczeniu czasu pożyczania książek, dogodnego dla młodzieży, o kontroli i t. p. sprawach.

Wyłania się dalej, bodajże najważniejsza, kwestja kierowania czytelnictwem. Jak wiele innych i ona powinna stać się przedmiotem zainteresowania i porozumienia w s z y s t k i c h nauczycieli. Znajomość potrzeb ogółu młodzieży danej szkoły, kierunek studjów, poziom umysłowy, szczególne zainteresowania jednostek, nawet środowisko wytworzą celowe dyrektywy, normujące zarówno zaopatrywanie biblioteki w odpowiednie książki, jak i wydawanie książek młodzieży. Do tego nauczycielstwo szkoły powinno znać dobrze stan biblioteki, w najgorszym razie każdy z nauczycieli stan działu swej specjalności. W podręcznej zatem biblioteczce nauczycielskiej winny się znaleźć również katalogi ogólnej biblioteki szkolnej. Gdy nauczyciel będzie wiedział, czem rozporządza biblioteka z zakresu jego przedmiotu, o ileż mu będzie łatwiej, wskazując w toku nauki różne książki godne przeczytania, kierować ucznia do biblioteki. Umożliwi mu to też wpływ na bogacenie zbiorów danego działu.

W celu racjonalnego kierowania czytelnictwem zorganizowano tu i owdzie biblioteczki klasowe. Oczywiście lepsze to, niż wszelki brak inicjatywy w tym kierunku, lecz jeszcze bardziej celowym wydaje mi się przekazanie poszczególnych działów odpowiednim nauczycielom. Wówczas pod kierownictwem i w zawiadywaniu np. nauczyciela historii znajdzie się dział treści historycznej w ujęciu ściśle naukowym, popularno-naukowym, a nawet powieściowym (do pewnego stopnia). Gdy jednego przedmiotu udziela dwóch nauczycieli, zajdzie potrzeba stworzenia poddziałów według stopni nauczania (niższy, średni i wyższy). Podobnie w gabinecie biologicznym, geograficznym i t. d. znajdzie się miejsce dla właściwych książek, przeznaczonych dla młodzieży i dla nauczyciela. Mutatis mutandis da się rzecz przeprowadzić w szkołach zawodowych, specjalnych i t. p. Że wtedy zwiększy się zainteresowanie książką, że wzrośnie czytelnictwo i skieruje się na właściwą drogę, niepodobna wątpić. A cóż zrobić tam, gdzie niema pracowni i gabinetów, lub są, ale nie dla każdego przedmiotu? Taką postać rzeczy najczęściej zresztą spotkamy. W tym wypadku zasada powierzania działów poszczególnych nauczycielom nie ulegnie złamaniu, tylko nauczyciele otrzymają oddzielne szafy i umieścą je, powiedzmy, w klasach, a to się da bodaj wszędzie przeprowadzić.

Nie zachodzi przytem obawa rozbicia właściwej biblioteki szkolnej, gdzie dość jeszcze pozostanie książek treści ogólnej, a zwłaszcza najobfitszy z działów, bo powieściowy. Tu kierownictwo powinno spocząć w rękach nauczyciela języka polskiego lub wogóle humanisty.

Z wielu wszakże książkami, nawet znajdującymi się w bibliotece szkolnej, młodzież częstokroć nie może się zetknąć. Są to słowniki, encyklopedje, atlasy, wydawnictwa źródłowe i pomnikowe (niekiedy stare i bardzo cenne), roczniki czasopism, opracowania statystyczne, wykresy, mapy i t. d., i t. d., których ze zrozumiałych względów nie wydaje się do domu, a które jednak nie mogą pozostać obce młodzieży. Narzuca się więc sama przez się myśl tworzenia we właściwym tego słowa znaczeniu pracowni bibliotecznej czyli czytelni. Tam zbierałaby się młodzież w godzinach popołudniowych, aby w skupieniu i ciszy robić wyciągi i notatki, studjować „niedostępne na codzień” źródła, gromadzić materiał do referatów, słowem uczyć się poważnej pracy umysłowej i zaprawiać się w samodzielności.

W najidealniejszym stanie rzeczy wyobrażam sobie takie czytelnie w pracowniach polonistycznej, historycznej i t. d., lub choćby w pracowni humanistycznej, przyrodniczej i t. p. W zwykłych atoli dla nas warunkach czytelnia pomieści się w sali bibliotecznej, (jeśli jest dość obszerna), lub w oddzielnej izbie, lecz w bliskim sąsiedztwie tej sali. Czynna powinna być

co najmniej dwa razy tygodniowo po dwie do trzech godzin. W tym czasie nauczyciel-bibliotekarz bądź sam, bądź przy pomocy wyszkolonego poważniejszego ucznia wydawać będzie żądane dzieła do korzystania na miejscu. Tu także możnaby uprawiać czytanie pism periodycznych. Nie należy jednak mieszać tego z utartem pojęciem świetlicy.

Nie na tem jednak wyczerpują się wszystkie możliwości szkoły w propagowaniu książki. Niewyzyskanym jeszcze dostatecznie strumyczkiem, przepływającym przez szkołę, a mogącym wcisnąć książkę do rąk młodzieży, są kółka naukowe i organizacje uczniowskie. Trzeba je tylko zachęcić do tworzenia własnych księgozbiorów i dopomóc w tem. Najczęściej, mówię to z doświadczenia, trafia się na grunt podatny.

A pisemko szkolne lub gazetka ścienna? Odegrać mogą niemałą rolę przez artykułiki o bibliotece szkolnej, o zbiorach kółka i t. p. Tam można ogłaszać, a jeśli nie tam, to na zwykłej tablicy zawiadomień nowe nabytki do biblioteki (tylko że w zdobywaniu książek nigdy ustać nie wolno).

Konkursy, rozrywki i turnieje wszelkiego rodzaju niech w nagrodę przynoszą zwycięzcom odpowiednio dobrane książki.

Szkoła wreszcie w trosce o dobrą książkę powinna wyjść poza swe mury i nawiązać styczność z bibliotekami i wypożyczalniami publicznymi, uzyskać wpływ na podaż w nich książek dla młodzieży. Niekiedy współpraca mogłaby przybrać taką formę, że szkoła jako taka, na własne konto, (gdy sama ma znaczne braki w księgozbiornie) wypożyczy książki kompletami, aby je potem indywidualnie wydzielać do czytania swoim wychowankom. W jednym z miast prowincjonalnych taka próba całkowicie się udała. Szkoła także musi trafić do szerokich sfer rodzicielskich i uświadomić je o szkodnictwie dawania dziecku jakiegokolwiek książki do ręki, co się, niestety, zdarza bardzo często. Może trudne, ale niemniej konieczne będzie również zdobywanie wpływu na rynek księgarski, a nawet na ustawodawstwo w tym względzie.

Jeśli szkoła zda sobie w całej pełni sprawę ze szczytnego zadania, jakie jej przypada na omówionym w niniejszym artykule terenie, to — być może — nie zdoła całkowicie wyeliminować złej książki, lecz bez wątpienia znacznie ograniczy jej zgubne wpływy i wytworzy samorzutne w młodzieży pragnienie lektury poważniejszej, poprawi smak, pogłębi horyzonty, urobi wewnętrzny odpór na zło i lichotę.

Wówczas „wystawa książki”, czy „święto książki” stanie się rzetelnym, wyrazem głębokich przeświadczeń i trwałych upodobań.

A więc mobilizacja sił! Na front akcji „do książki”!

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WARSZAWSKIEGO

WARSZAWA, DNIA 2 LISTOPADA 1931 R.

T R E Ś Ć :

Poz.	Str.
121. Miesiąc Śląska	302
122. Taksy i opłaty szkolne w państwowych szkołach średnich ogólnokształcących	302
123. Taksy i opłaty w państwowych zakładach kształcenia nauczycieli oraz przy egzaminach nauczycieli szkół powszechnych	306
124. Opłaty szkolne w państwowych szkołach zawodowych	309
125. Poradnik w sprawach nauczania i wychowania oraz administracji szkół	316
126. Oceny pracy nauczycieli	316
127. Świadczenia odejścia	317
128. Instruktorzy wychowania fizycznego	318
129. Kurs trachomatologiczny dla lekarzy	318
130. Zmiana rozporządzenia o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powsz.	319
131. Sprostowanie błędu w rozporządzeniu o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych.	320
132. Zmiana rozporządzenia o wymiarach i liczbie pomieszczeń w budynkach publ. szkół powszechnych i domach mieszkalnych dla nauczycieli	320
133. Zmiana sposobu wypłaty uposażeń i zwrotu sum niewypłaconych	321
134. Zbieranie ofert konkurencyjnych przy zakupach i robotach ponad 500 zł.	324
135. Ruch służbowy	324
136. Konkursy na stanowiska w szkolnictwie	330
137. Komunikaty	331

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

138. Stan szkolnictwa powszechnego w Okręgu Szkoln. Warsz. w roku szkolnym 1930/31. — E. Zawadzki.	335
139. Żeńskie szkoły zawodowe w Okręgu Szkoln. Warsz. — M. Lewicka	344
140. Wydawnictwa nadesłane	348
141. Ogłoszenia	348